

H. Rossier

Beschouwing over

**HET BOEK VAN DE
PROFEET MALEACHI**

Revisie 2006

© *Oude Sporen*

INHOUD

Inleiding	4
Strekking van de profetie	4
Vergelijking met onze tijd.....	5
Toestand van het priesterdom	7
Gods liefde voor zijn volk.....	7
Onverschilligheid voor Gods liefde	8
Jakob liefgehad.....	9
Ezau gehaat.....	10
Gods naam veracht	11
Onreine offeraars.....	13
Geen schijn, maar waarheid	15
Vloek over de joodse priesters	16
De ijver van de levieten beloond.....	18
Levi als type van Christus.....	20
Oordeel over het schuldige volk	22
Eén God en Vader van allen.....	22
Ontwijding en trouweloosheid.....	23
Onverschilligheid bij de christenheid	25
Karaktertrekken van het protestantisme	26
De komst van Christus aangekondigd	27
Christus en de tempel	28
De tempel in het herstelde Israël	30
Waken en wachten	31
Oordeel en loutering	32
Doel van de reiniging	33
De vreze des Heren	34
God eist terugkeer tot Hem.....	36
God beloont een blijmoedige gever	38
Opstand tegen God	40
De komst van Christus	42
Kenmerk van getrouwen.....	42
Zekerheid van het geloof	43
Verwachting	45

De Heer let op ons	46
Een bijzondere schat voor God	47
Onderscheid tussen de dienstknechten van God en de goddelozen	49
De Zon van de gerechtigheid zal opgaan.....	50
Oordelen en genade	50
De waarde van Gods Woord	51
Aankondiging van de komst van Elia.....	52

INLEIDING

Strekking van de profetie

Maleachi was de laatste van de profeten die na de terugkeer uit de ballingschap naar Juda gezonden was. Haggai en Zacharia profeteerden tijdens de gebeurtenissen die in het boek Ezra worden meegedeeld. Maleachi profeteerde later, want hij maakte melding van gebeurtenissen, die overeenkomen met die vermeldt in Nehemia 13. Er is echter alle aanleiding te denken dat zijn profetie na deze periode is uitgesproken. Hoe dan ook, de strekking er van gaat oneindig veel verder dan deze min of meer beperkte kring, want Maleachi beschreef de toestand van het volk, zoals die ten dele nog bestond in de dagen van Johannes de dooper, de laatste profeet van het oude verbond, toen de Heer Jezus, de aan Israël beloofde Messias, weldra zou optreden. Veel belangrijke gebeurtenissen vonden er plaats gedurende de vier en een halve eeuw die verliepen tussen Nehemia, de laatste geschiedschrijver van het oude testament ¹ en het optreden van Christus. Maleachi maakte in zijn profetie geen enkele zinspeling op de gebeurtenissen van dat tijdperk, terwijl Zacharia, evenals Daniël, ze zeer duidelijk vermeldde. Het geval is n.l., dat Maleachi alleen oog had voor de zedelijke toestand van het volk, dat geroepen was de Messias te ontvangen. Ook beschreef hij de oordelen die over het volk zouden komen, als hun afgestompt geweten niet wakker geschud werd, en tegelijkertijd zag hij, dat een waar overblijfsel de komst des Heren zou verwachten. Zoals men in de laatste drie profeten bemerkt, had God Juda uit de Babylonische ballingschap doen terugkeren om de regering van Christus te

¹ Noot van de schrijver: Het boek Esther is van vroegere datum dan het boek Nehemia.

kunnen vestigen, indien het volk Hem aannam. Maar als het volk zijn ongeloof ten top zou voeren, door zijn koning te verwerpen, dan zou uitvoering worden gegeven aan Gods plannen, om aan alle volken een wonderbaar heil aan te bieden.

Maleachi spreekt profetisch niet van het rijk van Alexander, of van de heldentijd van de Makkabeeën en ook niet van de verovering door de Romeinen. Hij geeft een heel sombere schildering van de zedelijke toestand van het volk, en laat tegen deze donkere achtergrond duidelijk naar voren komen het bestaan van een klein overblijfsel, door de beproeving toebereid om de komst van de Verlosser te begroeten.

Vergelijking met onze tijd

Dit alles is van groot belang en onze aandacht ten volle waard, omdat het gaat om de toekomst van Israël en om de komst van Christus. Maar zoals we straks zullen zien, het boek van Maleachi heeft voor ons bovendien nog een directe en belangrijke strekking, wanneer wij het toepassen op de tegenwoordige toestand van de christenheid in relatie tot de tweede komst van de Heer voor zijn gemeente. We willen niet beweren, dat Maleachi op enigerlei wijze op dit onderwerp zinspeelde, want het hele tijdperk van de gemeente en de geschiedenis van de christenheid worden bewaard voor het nieuwe testament en voor zijn profeten, terwijl het oude testament daarover volkomen zwijgt. We moeten echter niet vergeten, dat Israëls geschiedenis voor de christen een lering bevat, waaraan hij zich niet onttrekken kan zonder zijn schuld te vermeerderen. De dingen die het volk overkwamen, zijn gebeurd als *een voorbeeld* en zijn geschreven "tot waarschuwing van ons, op wie de einden der eeuwen gekomen zijn" (1 Kor. 10:11). Van het begin tot het eind zullen we in deze beschouwing dus nagaan: enerzijds de toestand van Israël in betrekking tot de eerste komst van Christus, en aan de andere

kant die van de christenheid in verband met zijn komst in de lucht, om de gelovigen tot Zich te nemen. Dit onderwerp zal ons te meer treffen, omdat het zo beperkt is. In tegenstelling met andere profeten sprak Maleachi ons met geen enkel woord over de verwerping van Christus en over zijn verzoenend lijden. Hij kondigde *zijn komst* aan, maar wie zal die verdragen, indien de Messias geen volk vindt, dat bereid is om Hem te ontvangen? De overgeblevenen van Juda waren al op deze ontvangst voorbereid. De genade van God had deze stam uit Babel doen terugkeren. Zij zouden het ware overblijfsel geweest zijn, indien hun hart veranderd was. Johannes de dooper riep hen op dringende wijze daartoe op door de doop der bekering. Het grootste deel van het volk was, onder leiding van zijn oversten, doof voor deze roepstem van de grootste van zijn profeten.

Maar enkelen luisterden naar hem en namen de Messias aan, toen Hij in hun midden kwam. Zij werden de kern waaraan later het profetische Israël verbonden zal worden. Na de opstanding van de Heiland vormden deze discipelen de kern van de gemeente, die Gods getuige is in de tijd tussen de komst van de Messias op aarde voor het joodse volk, en zijn verschijning in heerlijkheid om de heerschappij over Israël en de wereld in handen te nemen. Maar dat verhindert in het geheel niet, dat zij, die als joodse discipelen de Messias aangenomen hadden, de eerste schakel zijn, waaraan de getrouwen van het joodse overblijfsel van de eindtijd zullen worden gehecht. De eerste vraag die zich aan ons voordoet is dus deze: In welke zedelijke toestand bevond zich het uit Babel teruggekeerde volk, om de eerste komst van Christus te verwachten? En hoe is de geestelijke toestand van de christenheid nu, om zijn tweede komst voor zijn gemeente te verwachten?

TOESTAND VAN HET PRIESTERDOM

Hoofdstuk 1:1 – 2:9

Gods liefde voor zijn volk

"Een godsspraak. Het woord des Heren tot Israël door de dienst van Maleachi" (vs. 1). Hoewel Maleachi profeteerde te midden van de zwakke overgeblevenen van Juda en Benjamin die uit de gevangenschap teruggekeerd waren, omvatte hij in zijn gedachten het hele volk Israël. Hij verschilde hierin van Zacharia, die alleen Juda en Jeruzalem op het oog had. De zedelijke toestand die Maleachi beschreef, betrof dus die van het volk als één geheel, en het onontkoombare oordeel zou algemeen zijn. Zo omvatte ook de eerste komst van de Messias in wezen het hele volk (Luk. 1:54, 2:10, 25 en 32). "Ik heb u liefgehad, zegt de Here. En dan zegt gij: Waarin hebt Gij ons uw liefde betoond? Was niet Ezau Jakobs broeder? luidt het woord des Heren. Toch heb Ik Jakob liefgehad, maar Ezau heb Ik gehaat" (vs. 2). "Ik heb u liefgehad". Wat een ontroerend woord. Met dit woord begint God. Zijn liefde is het uitgangspunt van al zijn betrekkingen met de mens, van al zijn wegen met zijn volk. Van eeuwigheid af was de vreugde van de Wijsheid met de mensenkinderen (Spr. 8:31). Had God, wat Israël aangaat, niet van het begin af aan dit volk zijn liefde bewezen, allereerst door zijn uitverkiezing in genade: "Ik heb Jakob liefgehad"/ Daarna had de Here Israël uit Egypte verlost, op arendsvleugelen gedragen om het tot Zich te brengen. Hij had het door middel van de wolk geleid in de woestijn, om het ten slotte in te voeren in het beloofde land. En toen zijn oordelen, het bewijs van zijn onfeilbare gerechtigheid en heiligheid, op het ontrouwe volk hadden moeten neerkomen, had Gods liefde dit volk ten slotte hersteld in zijn land doen wederkeren. Kon Israël

ook maar een ogenblik twijfelen aan de liefde die Hij op zoveel wijzen had betoond? Ook nu nog spreekt God ditzelfde woord. De christenheid snelt haar eindafval tegemoet, maar desondanks kan zij nog dagelijks horen: "Ik heb u liefgehad, zegt de Here". Is het kruis van Christus niet het onweersprekelijk bewijs van die liefde?

Onverschilligheid voor Gods liefde

Dit woord moest weerklank vinden in het hart van het volk, bewogen door zulk een onverdiende genade. Maar hoor nu wat het antwoordde: "Waarin hebt Gij ons uw liefde betoond?"

Kan men zo'n ongevoeligheid begrijpen? Na gedurende 60 jaren de bittere ondervinding te hebben opgedaan van de gevolgen van zijn ontrouw, had het volk op hetzelfde ogenblik dat de Here zijn wegen met hen weer in onverdiende genade hervatte, de vermetelheid om te zeggen.: "Waarin hebt Gij ons uw liefde betoond?" Zij kenden de God niet met wie zij te doen hadden, en zij kenden zichzelf nog minder. Zij wisten niet dat God nooit verandert, en dat, al veranderen zijn oordelen niet, zijn *liefde* even onveranderlijk is als zijn gerechtigheid. Zó was de eerste karaktertrek van dit volk.

Is de toestand van de christenheid anders? God heeft de mensheid de laatste tijd getroffen door oorlogen, aardbevingen, overstromingen en hongersnoden, zoals bij mensenheugenis nog nooit voorgekomen zijn. Zij die belijden in God te geloven, hebben in plaats van zich te bekeren gezegd: Waar is zijn liefde? Toch hebben de vroegere en de tegenwoordige oordelen van God, hoewel ze aantonen hoezeer Hij een afschuw heeft van het kwaad, ten doel zielen tot Hem te trekken, hun te bewijzen dat Hij Zich ondanks hun zonden, met hen bezighoudt en hun welzijn op het oog heeft. Zijn liefde tot de mensen is niet veranderd, want zij is eens en voor altijd bevestigd op het kruis van Christus. Maar door zijn oordelen wil Hij de gewetens bereiken en de ogen richten op het enige

middel tot behoud, zoals eens die van de Israëlieten op de koperen slang: Er is ongetwijfeld een rechtvaardig Godsbestuur in deze wereld, en dat moet de mens leren verstaan, daarvan ondervinding op doen, opdat hij zijn enige toevlucht leert vinden: in de onveranderlijke liefde van God.

In plaats daarvan zoeken de zondaars in zijn rechtvaardige oordelen aanleiding om het wezen van Hem die hen roept in twijfel te trekken. Niets ontroert het hart van de mens meer; hij vindt niet dat hij alleen maar het oordeel verdient. En in plaats van een beroep op de genade te doen, zegt hij, als de boze slaaf: "ik wist van u dat u een hard mens bent, die maait waar u niet hebt gezaaid en inzamelt vanwaar u niet hebt uitgestrooid" (Matth. 25:24). "Waarin hebt Gij ons uw liefde betoond?" Evenals dit het geval was met Israël, is de eerste karaktertrek van de belijdende christenheid dus: onverschilligheid voor de liefde van God, en bovendien: onwetendheid betreffende het wezen van God, en van het eigen karakter.

Jakob liefgehad

Op de onbeschaamde vraag: "Waarin hebt Gij ons uw liefde betoond?" antwoordde de Here door de afkomst van het volk in herinnering te brengen: "Was niet Ezau Jakobs broeder? Toch heb Ik Jakob liefgehad, maar Ezau heb Ik gehaat" (vs. 2). Waarop was de verkiezing van Jakob dan gegrond? Wat bepaalde de keuze van de Here, toen Hij zei: "De oudste zal de jongste dienstbaar wezen"? (Gen. 25:23). Geen van de beide broeders had op dat ogenblik iets goeds of iets kwaads gedaan. Het verschil tussen hen lag in het vaste voornemen, de vrije keus van God, naar de verkiezing der genade (Rom. 9). En waarom zei Hij *nu*: "Ik heb Jakob liefgehad"? Was er iets in het gedrag van Jakob geweest dat hem voor God beminnelijk maakte? Het karakter van Jakob heeft voor ons zeker niets aantrekkelijks; hoeveel minder dan *voor God!* Heeft er ooit een mens geleefd, van wie het geloof zó vermengd was met

bedrog? Hadden Jakobs *dad*en misschien de liefde van God aangetrokken, in weerwil van zijn karakter? Volstrekt niet, weinigen van de aartsvaders hebben een leven gehad zó arm aan goede werken; en Maleachi liet zien, wat de werken waren van zijn nakomelingen. Vanwaar dan toch die liefde des Heren voor zo'n ellendig man, voor zo'n ellendig volk? Die liefde kwam voort uit de behoefte van Gods hart om Zich bekend te maken, om aan zondaars te tonen wie Hij is. Israël was er bij gebaat geweest, dat God Zichzelf openbaren wilde, d.w.z. zijn wezen en zijn hart, aan ellendige schepselen zoals wij!

Ezau gehaat

Maar de Here voegde er aan toe: "Ezau heb Ik gehaat". Was er soms onrechtvaardigheid of partijdigheid bij God, omdat Hij Ezau gehaat had? Op geen enkele manier. De vrije keuze van de soevereine God is geen haat. In Genesis vinden we die keus: "de oudste zal de jongste dienstbaar wezen", maar we vinden er niet Gods haat tegen Ezau. God sprak in dat boek geen oordeel over hem uit, we moeten helemaal bij Maleachi komen, het laatste profetische boek van het oude testament, om het te vernemen. Dat komt omdat de haat van God ten opzichte van Ezau het gevolg was van het gedrag van Ezau. De Here had hem en zijn nageslacht duizenden jaren gegeven om door zijn werken te tonen of hij waard was door God geliefd te worden. Maar Edom had bij elke gelegenheid bewezen de gezworen vijand van God en van zijn volk te zijn, en had ten slotte de maat van zijn ongerechtigheden vol gemaakt door zijn gedrag tegenover Jeruzalem en zijn broederen ten tijde van hun rampspoed (Obadja :10-14). God stelde hem dan ook op grond van zijn werken als het voorbeeld van een oordeel zonder genade, want volgens Maleachi was Edom "het volk waarop de Here voor eeuwig toornit" (hst. 1:4), en volgens de profeet Obadja zal Edom "voor altoos worden uitgeroeit", "en van het huis van Ezau zal niemand ontkomen" (Obadja :10 en 18). Na deze twee beginselen te hebben vastgesteld: aan de ene kant zijn liefde en zijn verkiezing uit genade, en aan de

andere zijde zijn gerechtigheid en heiligheid, die het kwaad niet ongestraft kunnen laten, ging God over tot de toestand, waarin het volk dat Hij had liefgehad, op dat ogenblik verkeerde. Had Israël zich zoveel liefde waardig betoond, of had het verdiend onder het oordeel te vallen? Dat zullen we in het volgende gedeelte zien, in hoofdstuk 1 vanaf vers 6 en in hoofdstuk 2. Vergeleken met Edom is het enige onderscheid ten gunste van Israël, dat er uit dit volk naar de verkiezing uit genade een overblijfsel zal zijn. Dit overblijfsel zal een voorbeeld worden van de wijze waarop God zijn afschuw van de zonde weet te verenigen met zijn liefde voor de zondaar. We weten dat het kruis van Christus de enige plaats is waar de gerechtigheid van God geopenbaard wordt, door de zondaar te rechtvaardigen in plaats van hem te veroordelen.

Gods naam veracht

In hoofdstuk 1:6 t/m 2:9 wordt de toestand van het priesterdom beschreven; in hoofdstuk 2:10-17 die van het volk. De priester was tegelijk de middelaar tussen God en het volk, en de vertegenwoordiger van het volk voor God. Hier echter zien we hem meer in het karakter van degene die eredienst pleegt voor God.

Als het volk opmerkzaam naar de stem des Heren geluisterd had, zou het in zijn geheel een "koninklijk priesterdom en een heilig volk" geweest zijn (Ex. 19:6). Maar toen het aan de voet van de Sinai aan eigen verantwoordelijkheid overgelaten werd, had Israël al door zijn eerste daad, het maken van het gouden kalf, alle recht verloren om deze dienst te vervullen. Na vele blijken van zijn geduld met het volk, om te zien of het door zijn gedrag de verloren voorrechten niet kon herwinnen, heeft God een nieuw, algemeen priesterschap verwekt door zijn *gemeente* af te zonderen. Heeft deze laatste zich het haar toevertrouwde priesterschap waardig getoond? De geschiedenis van de belijdende christenheid geeft op deze vraag een ontkennend

antwoord, hoewel zij voorgeeft met God in betrekking te staan wat de eredienst betreft. Zij heeft het woord *eredienst* in de mond, maar de betekenis, de strekking er van volkomen vergeten. Zelfs de gelovigen in haar midden geven blijk van zulk een onwetendheid. Zonder twijfel zijn zij in Gods ogen allen werkelijk priesters, maar zij vervullen hun dienst niet meer. Israël is dus niet het enige voorbeeld van onwetendheid betreffende het huldebetoon die God met recht van zijn volk verwacht. "Een zoon eert zijn vader en een knecht zijn heer. Indien Ik nu een vader ben, waar is de eerbied voor Mij? en indien Ik een heer ben waar is de vrees voor Mij? zegt de Here der heerscharen tot u, o priesters, die mijn naam veracht" (hst. 1:6).

Hoewel de familierelatie waarvan dit vers ons spreekt, in die tijd hoe langer hoe zwakker werden, zoals ook in onze dagen van toenemend verval, werd toch nog altijd aangenomen, dat de zoon zijn vader eert en de knecht zijn heer vreest. God was zowel Vader als Heer, maar de priesters verachtten zijn naam. Zij zeiden echter: "Waarmee verachten wij uw naam?" God gaf hun ten antwoord: "Gij brengt minderwaardige offerspijze op mijn altaar. En dan zegt gij: Waarmee hebben wij U minderwaardig behandeld? Doordat gij zegt: Des Heren tafel, zij is verachtelijk" (vs. 7). Hun vraag verraadde de onwetendheid waarover we spraken, onkunde betreffende het wezen van God, van wat Hem toekomt, en van de schuldigheid van hun eigen daden. Laten we deze woorden toepassen op wat er voorvalt in de belijdende christenheid, die voorwendt eredienst aan God te bewijzen, te naderen tot de tafel des Heren en deel te nemen aan de herdenking van het offer van Christus... Wat brengt zij daar? Reinheid of onreinheid? Zijn het met zonden beladen of van hun ongerechtigheden gereinigde heiligen, die zich daar voor God stellen? En dan zegt men: Waarmee hebben wij uw naam veracht, waarmee U ontheiligd? Hebben wij er verkeerd mee gedaan? Hebben wij onze godsdienstplichten niet stipt vervuld? "Doordat gij zegt: Des Heren tafel, zij is verachtelijk",

antwoordde de Here. Dat wil niet zeggen dat zij deze woorden op hun lippen hadden, maar dat zij opgesloten lagen in hun daden, die immers bewezen hoe gering zij de Here en zijn tafel achtten. "Want wanneer gij een blind dier ten offer brengt, is dat niet erg? Wanneer gij een kreupel of ziek dier brengt, is dat niet erg? Bied dat eens uw landvoogd aan; zal hij welgevallen aan u hebben of u goedgunstig gezind zijn? zegt de Here der heerscharen" (vs. 8). Wat geeft de godsdienstige mens van alle tijden aan God, wat doet hij voor Hem? Hij doet in het openbaar daden, die hem geacht maken in de ogen van anderen. Het farizeïsme, joods of christelijk, heeft geen andere beweegredenen. Zijn werken van liefdadigheid doen de mensen over hem spreken. Maar wat kan hij in het verborgen anders offeren aan een God die hij niet kent, dan "een ziek dier" ?

"Wat moeten wij dan doen om aangenaam te zijn voor God?" zullen diezelfde mensen uitroepen. Ziehier: "Welnu, tracht maar God te vermurwen, dat Hij ons genadig zij! Uwerzijds is zo gehandeld; zal Hij dan iemand van u goedgunstig gezind zijn? zegt de Here der heerscharen" (vs. 9). Bekeert u, verlaat uw wegen, smeekt tot God, beroept u op zijn *genade*. Dat is uw enige uitweg, het enige middel voor u om Gods gunst te winnen. U *kunt geen* goede werken doen, uw gedrag bewijst het, de beste in uw ogen zijn voor God slechts dode werken, waarvan uw geweten gereinigd moet worden (Hebr. 9:14).

Onreine offeraars

"Was er maar iemand onder u, die de deuren sloot, opdat gij niet tevergeefs mijn altaar zoudt ontsteken! Ik heb geen welgevallen aan u, zegt de Here der heerscharen, en in een offer van uw hand schep Ik geen behagen" (vs. 10). ² We

² Noot van de vertaler: Het eerste deel van dit vers luidt uit het Frans vertaald: "Wie van u zelfs zou de deuren sluiten? en gij zoudt

vinden hier een ander zedelijk karakter van het ontaarde priesterschap: het eigenbelang waardoor de mens zich laat leiden in de dienst van God. Hij kan niet anders, omdat hij God niet kent. Daarom sprak God het meest volledige oordeel uit over deze belijdenis zonder leven, en verklaarde dat er niet de minste geestelijke band was tussen haar en Hem: "Ik heb geen welgevallen aan u, en in een offer van uw hand schep Ik geen behagen". "Want vanwaar de zon opkomt tot waar zij ondergaat, is mijn naam groot onder de volken, allerwege wordt mijn naam reukwerk gebracht en een rein spijsoffer, want groot is mijn naam onder de volken, zegt de Here der heerscharen" (vs. 11). De profeet verklaarde hier, dat God Zich tot de volken zou wenden. Dit heeft inderdaad plaats gehad. De Here gaf zijn volk over aan het oordeel, en het evangelie werd aan de heidenen verkondigd. Een grote menigte van hen werd bekeerd om de levende en waarachtige God te dienen en hun hoop op Christus te stellen. Dit woord van de profeet kan rechtstreeks toegepast worden op de zegen van de heidenen door het christelijke geloof. Maar het gaat veel verder: de Geest voert onze gedachten naar een nu nog toekomstige tijd, waarin door de volken een rein offer aan de God van Israël zal worden aangeboden. Dit feit, waarvan de profetie van het oude testament overal spreekt, zal eerst plaats hebben na de voltrekking van het eindoordeel over het opstandige volk en over zijn verdrukkers. Dan zal een ontelbare schare uit de heidenen staan voor de troon en voor het Lam (Openb. 7); en in iedere plaats, niet alleen in de tempel te Jeruzalem, zal reukwerk ontstoken worden in de grote naam des Heren.

"Maar gij ontheiligt hem door te zeggen: De ,tafel des Heren zij is minderwaardig, en wat zij oplevert, haar spijs, is verachtelijk. En dan zegt gij: Zie, wat is het een moeite!" (vs. 12, 13). God zag wat er diep in het hart lag bij de priesters in Israël. De belijdende christenen geven hetzelfde beeld te zien. De

het vuur op mijn altaar niet ontsteken voor niets", waarbij in een voetnoot i.p.v. voor niets: "tevergeefs" wordt gegeven.

blijdschap van Gods tegenwoordigheid, de gemeenschap met Hem, de waardering van het offer van Christus, zijn hun onbekend en brengen slechts op hun lippen één woord: Wat een moeite, wat een last! Kunnen zij het geluk begrijpen dat de gelovigen vinden in de gemeenschap met de Vader en de Zoon? Kunnen zij hun vreugde vinden in het Woord, waarin de Heilige Geest alleen het inzicht geeft? "En gij blaast er over zegt de Here der heerscharen".³ De openbaring van God en van Christus is voor de mens als een hinderlijk stof, waarvan hij zich probeert te ontdoen; zijn hart en geweten blijven gevoelloos en onbewogen, omdat hij God niet kent. De wereld vindt dat vermaken en genoegens te verkiezen zijn boven de echte eredienst. Kan de Heer dan offeranden aannemen, die onder zulke omstandigheden aangeboden worden? Zelfs bij wat men "een *gelofte*" noemde, d.w.z. een vrijwillige dienst, offerden zij "wat ondeugdelijk is"; de schijn van ijver was hun genoeg (vs. 14).

Geen schijn, maar waarheid

Als wij nu nog eens de karaktertrekken van het gedegenereerde priesterschap in dit hoofdstuk samenvatten, dan vinden we er: volkomen onwetendheid omtrent de liefde van God, onbekendheid met zijn heiligheid en het gemis van de vreze van God. Wat onrein was, bracht men naar zijn tafel; waardeloze gaven werden voor de schijn aangeboden; eigenbelang regelde de handelingen, niets werd belangeloos voor de dienst des Heren gedaan. Dit gebrek aan echtheid in het godsdienstig leven werkte vermoeidheid en afkeer van de Goddelijke dingen. Moge God ons bewaren voor deze geest en deze neigingen; ons natuurlijk hart is geneigd zich door zulke

³ Noot van de vertaler: De NBG en verschillende Engelse vertalingen hebben hier: "gij haalt er de neus voor op". De Elberf. Bibel: "gij begint er over te blazen", d.w.z.-gij veracht hem, d.i. dus de tafel des Heren.

dingen te laten meeslepen! God vraagt van ons geen *schijn*, maar *waarheid* in het binnenste, daden in overeenstemming met onze woorden en woorden in overeenstemming met de toestand van onze ziel. Gelukkig hij, van wie de Heer Jezus zeggen kan: "Zie, waarlijk een Israëliet in wie geen bedrog is!" Hoofdstuk 2:1-9 behoort eigenlijk nog bij het voorgaande. Het geeft, evenmin als hoofdstuk 1, een volledige beschrijving van de eindafval, maar schildert het zedelijk karakter van het priesterschap, aan eigen verantwoordelijkheid overgelaten. Op die manier zijn we in staat een blik te werpen in het hart van de godsdienstige mens, om te leren hoe wij zelf kunnen vermijden wat hem kenmerkt. De gelovige moet daarvoor alleen het eerste woord van de profeet voor de aandacht te houden: "Ik heb u liefgehad". De kennis van de liefde van Christus zal ons een bescherming zijn. Laten we steeds aan deze bron komen drinken, want we hebben geen ander middel om een getrouw getuigenis af te leggen. De Heer zegt niet tot Filadelfia: Zij zullen bekennen dat *gij* Mij hebt liefgehad, maar: "Zij zullen bekennen dat *Ik* u liefgehad heb" (Openb. 3:9). Wanneer wij aan Jezus' borst rusten, voelen wij het kloppen van zijn liefdevol hart. Daar leren we die liefde kennen en zullen haar niet zoeken in de toch altijd onvolmaakte wijze waarop wij onze dienst verrichten.

Vloek over de joodse priesters

"Nu dan, u geldt, o priesters, deze aanzegging: Indien gij niet hoort, en indien gij het niet ter harte neemt mijn naam eer te geven, zegt de Here der heerscharen, dan zal Ik onder u een vloek zenden en uw zegeningen in vloek verkeren; ja, Ik heb ze reeds in vloek verkeerd, omdat gij het niet ter harte genomen hebt. Zie, Ik zal uw nakroost bedreigen en vuil op uw gelaat werpen, het vuil uwer feesten, ja, men zal u daarheen slepen" (vs. 1-3). De mensen die door hun voorrechten het dichtst bij God staan, worden het strengst geoordeeld. De priesters beroemden zich op die voorrechten, maar hadden God vergeten. Hij was voor hen een onbelangrijke persoon

geworden. Waarvoor waren zij anders bestemd dan "om zijn naam te verheerlijken"? Als zij dit nalieten zou God hun zegeningen en hun voorrechten in vloek veranderen. Deze bedreiging was in de dagen van de profeet Maleachi al werkelijkheid geworden. "Dan zult gij inzien, dat Ik u deze aanzegging gezonden heb, opdat mijn verbond met Levi besta, zegt de Here der heerscharen" (vs. 4).

Hier vinden we een opzettelijke verwisseling van priesters en levieten, die dikwijls voorkomt in het Oude Testament. Het eigenlijke priesterschap had al gefaald aan de voet van de Sinai toen Aäron, de hogepriester, "het volk de vrije teugel had gelaten" (Ex. 32:25) door het gouden kalf te maken. Het had opnieuw gefaald toen Nadab en Abihu, de zonen van Aäron, vreemd vuur voor de Here brachten (Lev. 10:1), en verteerd werden. Het had nog eens gefaald toen Eli, uit het geslacht van Ithamar, zijn zonen meer eerde dan God, en de Here hem aankondigde, dat Hij in zijn plaats een getrouwe priester zou verwekken, die voor altijd voor het aangezicht van zijn gezalfde wandelen zou (1 Sam. 2:29 en 35) . Toen werd Zadok, uit het geslacht van Eleazar verwekt en van toen af bekleedde dit geslacht de eerste plaats in het priesterschap (1 Kron. 6:50-53; 24:1-6). Maar aan het eind van Nehemia zien we wat er van deze familie geworden was, zij hadden "het priesterschap en het verbond van het priesterschap en van de levieten bevreemd" (Neh. 13:29). Evenzo in Maleachi: "gij hebt het verbond met Levi verdorven" (hst. 2:8). Dat deed echter het vaste voornemen van de Here helemaal niet te niet, om in de toekomst uit dit geslacht een getrouw priesterschap in stand te houden, dat beter zelfs dan Zadok onder het koningschap van David, "voor het aangezicht van zijn gezalfde zou wandelen". Maar het gevolg van de toen aanwezige ontrouw van het priesterschap was, dat de Here vasthield aan zijn verbond met Levi. De vloek die uitgesproken werd over de joodse priesters, zal ook komen over de christelijke belijdenis. Zinspelend op Ex. 19:6) schreef de apostel Petrus aan de gelovigen: "gij zijt een heilig

priesterdom", "u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk" (1 Petr. 2:5 en 9). Wat haar belijdenis betreft, is de christenheid ontrouw geworden en zal zij niet kunnen blijven bestaan. Gods raadsbesluiten zijn echter onberouwelijk en zullen ondanks alles dezelfde blijven. Al valt het geheel onder het oordeel, en al moet God, wanneer Hij de boze dienstknechten straft, zeggen: "dan zal de heer van die slaaf komen op een dag dat hij het niet verwacht en op een uur dat hij het niet weet, en hij zal hem in tweeën hakken en zijn lot bij dat van de huichelaars stellen; daar zal het geweest zijn en het tandengeknars" (Matth. 24:50,51), toch blijft het niet minder waar, dat "zijn verbond met Levi zal bestaan!"

De ijver van de levieten beloond

De zonen van Levi hadden bij twee gedenkwaardige voorvallen blijk gegeven van hun ijver voor God. Na de oprichting van het gouden kalf en de zonde van Aäron, stond Mozes in de poort van de legerplaats en zei: "Wie is voor de Here? Die kome tot mij. En tot hem verzamelden zich al de levieten. En hij zeide tot hen: Zo zegt de Here, de God van Israël: Ieder gorde zijn zwaard aan zijn heup en ga heen en weer door de legerplaats van poort tot poort en dode, ieder zijn broeder en ieder zijn verwant en ieder zijn naaste. De levieten deden naar het woord van Mozes en er vielen van het volk op die dag ongeveer drie duizend man. Mozes nu zeide: Weest heden de Here gewijd want ieder was tegen zijn zoon en zijn broeder en wel om heden een zegen over u te brengen" (Ex. 32:26-29). De ijver van de levieten voor de Here was hun wijding, in tegenstelling met de officiële wijding van de priesters (Ex. 29). Die ijver hadden zij voor de tweede keer getoond, toen Israël ontucht pleegde met de dochters van Moab, en Baäl-Peor vereerde. Pinehas, de zoon van Eleazar, had in zijn ijver voor de Here de schuldigen doorstoken. Deze gebeurtenis vormt het onderwerp van dit vers: "Mijn verbond met hem was: leven en vrede" (vs. 5). Dit is inderdaad wat de Here tot Mozes gezegd had: "Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van de

priester Aäron, heeft mijn toorn van de Israëlieten afgewend, doordat hij met een ijver voor Mij in hun midden heeft geijverd, zodat Ik de Israëlieten in mijn ijver niet heb verdelgd. Zeg daarom: Zie, Ik geef hem mijn verbond des vredes, opdat het voor hem en zijn nakomelingen tot een verbond van een altoosdurend priesterschap zij, omdat hij voor zijn God geijverd en over de Israëlieten verzoening gedaan heeft" (Num. 25:11-13). Op grond van Pinehas' trouw zou het eeuwige priesterschap in het geslacht van Eleazar blijven, van wie deze leviet een zoon was.

Dit zal werkelijk plaats hebben aan het eind der tijden. In Ezechiël 48:11 zien we dat tijdens de duizendjarige regering van Christus, de priesters nakomelingen zullen zijn van Zadok, van wie de zonen de dragers van het priesterambt zijn geworden onder de regering van David: "het geheiligde deel", zo wordt gezegd, "zal zijn voor de priesters, uit de zonen van Zadok, die mijn dienst in acht genomen hebben, die niet afgedwaald zijn, toen de Israëlieten afdwaalden, zoals de levieten afgedwaald zijn".

We hebben hier opnieuw een voorbeeld van de opzettelijke verwisseling van priesters en levieten, waarop we hiervoor al wezen, want het waren de priesters die "het verbond met Levi verdorven" hadden (vs. 8).

"Mijn verbond met hem was: leven en vrede; Ik heb ze hem gegeven tot godsvrucht, opdat hij Mij zou vrezen en voor mijn naam beven. Betrouwbaar onderricht in de wet was in zijn mond en ongerechtigheid werd op zijn lippen niet gevonden. IJl vrede en in oprechtheid wandelde hij met Mij en velen bracht hij van ongerechtigheid terug. Want de lippen van de priesters bewaren kennis en uit zijn mond zoekt men onderricht in de wet, want een bode van de Here der heerscharen is hij" (vs. 5-7). Levi had vijf karaktertrekken:

1. Wat zijn *hart* betreft, vreesde hij de Here; hij verschilde van deze heiligschennende priesters, van wie God zei: "Waar is de vrees voor Mij?" (hst. 1:6);

2. aangaande zijn *woorden*: betrouwbaar onderricht in de wet was in zijn mond en ongerechtigheid werd op zijn lippen niet gevonden;
3. wat zijn wandel betreft: die was in vrede en in oprechtheid met de Here;
4. wat zijn *bediening* aangaat: hij had velen van ongerechtigheid teruggebracht;
5. betreffende zijn *zending*: hij was de gezant van God.

Levi als type van Christus

Het Woord beschouwt hier de zwakke dienst van de levieten in het licht van de dienst van de zoon van Eleazar. Het waardeert die dienst naar zijn oorsprong, zoals het ook de onze beschouwt in het licht van de dienst van Christus. Dit hele gedeelte spreekt ons inderdaad van *Hem* en geeft ons een bewonderenswaardig beeld van zijn werkzaamheid als mens. Op aarde was de Heer Jezus geen priester; Hij is het eerst geworden op grond van zijn opstanding uit de doden (Ps. 110). Maar zijn hele loopbaan op aarde was in overeenstemming met die van de getrouwe leviet. Hij was de volmaakte dienstknecht, en van de Here, en van de gevallen mens, God heeft Hem dan ook een onveranderlijk priesterschap toevertrouwd. Hij kon voortaan in de hemel zijn voor het aangezicht van God ten behoeve van de mensen, omdat Hij op aarde geweest was bij de mensen *voor God*.

Een gedeelte in Deuteronomium stelt ons Levi opnieuw voor als type van Christus: "Van Levi zeide hij: Uw Tummim en Urim behoren de man toe, die uw gunstgenoot is... Zegen, Here, zijn kracht en zie het werk zijner handen met welgevallen aan" (Deut. 33:8-11).

In dit prachtige hoofdstuk hebben twee personen de voorrang boven alle andere: Jozef en Levi. Beiden werden gekenmerkt door hun *afzondering voor God*. De zegeningen kwamen over Jozef, omdat hij van zijn broeders was

afgezonderd. Hij droeg het karakter van de Nazireeër, van een afzondering die *door God was ingesteld*. In deze positie was hij trouw geweest; het welbehagen van God kwam dan ook "op het hoofd van Jozef, op de schedel van de uitverkorene onder zijn broeders" (Deut. 33:16). Wat Levi betrof: zijn afzondering was *vrijwillig* geweest en de vrucht van zijn trouw. Daarom zegende de Here "zijn kracht en het werk van zijn handen is Hem welgevallig". Op het gebed van Mozes wordt hem het eeuwig priesterschap toegewezen: "de Urim en de Tummim", de kentekenen van het priesterschap, waardoor men de Here raadpleegde (1 Sam. 28:6, 23:9; verg. Num. 27:21; Ezra 2:63; Neh. 7:65), "behoren de man toe die uw gunstgenoot is". In de geschiedenis is deze belofte verwezenlijkt in het geslacht van Eleazar, de vader van Pinehas; maar hier wordt Levi een persoon, *een enkele man* genoemd. Het gedrag van Levi (Pinehas) ligt, evenals dat van Christus, ten grondslag aan alle priesterschap.

"Gij evenwel zijt van de weg afgeweken; gij hebt door het onderricht in de wet velen doen struikelen; gij hebt het verbond met Levi verdorven, zegt de Here der heerscharen. Zo maak Ik u ook tot verachten en vernederden voor het gehele volk, omdat gij mijn wegen niet onderhoudt en bij het onderricht in de wet de persoon aanziet" (vs. 8, 9). De profeet kwam hier terug op de priesters, die het slechts in schijn en in naam waren. In plaats van te wandelen in de wegen van de ware dienstknecht, die van het begin af hun voorbeeld had moeten zijn, hadden zij, hoewel ze zijn naam droegen, verderfelijke wegen gevolgd en daardoor aan velen het voorbeeld gegeven de wet te verlaten. Zij pasten haar ook verschillend toe, naar gelang het armen of aanzienlijken betrof. God zou hen dan ook voor de ogen van allen met verachting overladen.

OORDEEL OVER HET SCHULDIGE VOLK

Hoofdstuk 2:10 - 3:15

Eén God en Vader van allen

Het tweede deel van hoofdstuk 2 begint met een nieuw onderwerp. Het gaat hier nu niet meer over het priesterschap, maar over het volle Vers 10 schijnt een algemene belijdenis te zijn: "Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet één God ons geschapen? Waarom zijn wij dan trouweloos tegenover elkaar en ontheiligen het verbond onzer vaderen?" Het is als een woord van berouw dat Juda in de mond werd gelegd, en dat later werkelijkheid zal worden, als het overblijfsel zijn zonde erkennen zal. Zoals de priesters het verbond van Levi verdorven hadden (vs. 8), had ook het volk het verbond van hun vaderen ontviid. Waren zij niet allen kinderen van één Vader, schepselen van één God? Hier is geen sprake van de betrekking met de Vader, zoals deze door de Heer Jezus hier op aarde is geopenbaard, gegrond op zijn werk aan het kruis, en bekend gemaakt bij de opstanding van Christus (Joh. 20:17). Daaraan hebben alleen de gelóvigen deel die tot de gemeente behoren. In het oude testament werd zij niet geopenbaard en zij zal ook nimmer toebehoren aan het joodse volk als zodanig. De betrekking waarvan dit vers spreekt, geldt daartegenover alle mensen, joden en heidenen, hoewel de gelovigen haar eveneens op heel bijzondere wijze bezitten. Daarom lezen we in Efeze 4:6 "Eén God en Vader van allen" die daar is boven allen en door allen en *in ons allen*". Over deze betrekking gaat het in Maleachi 2:10. Zij waren broeders, door dezelfde God verwekt. Handelen broeders trouweloos ten opzichte van elkaar? Moest hun gemeenschappelijke afkomst geen gevoelens van liefde en wederzijdse welwillendheid in hun

harten teweegbrengen? Het verwijt dat in dit vers ligt opgesloten, kwam overeen met dat wat de Here in hoofdstuk 1:6 tot de priesters richtte. "Indien Ik nu een Vader ben, waar is de eerbied voor Mij? en indien Ik een heer ben, waar is de vrees voor Mij?" Maar de Geest van God legde dit woord hier niet in de mond van de Here, doch in de mond van hen die zich bewust waren van de ellendige toestand waarin Israël verkeerde.

Ontwijding en trouweloosheid

Helaas, op dat ogenblik gaf dit 10e vers in het geheel niet de zedelijke toestand van het volk weer. Het was er nog niet toe gekomen zijn zonden te belijden. Want in vers 11 wordt gezegd: "Juda is trouweloos geweest en een gruweldaad is bedreven in Israël en in Jeruzalem, want Juda heeft het heilige des Heren, dat Hij liefheeft, ontheiligd, en heeft de dochter van een vreemde god getrouwd". Twee dingen karakteriseren de zedelijke toestand van het volk: *ontwijding* en *trouweloosheid*. Deze beschuldiging doet ons denken aan het eind van het boek Nehemia. Ondanks alle vermaningen die Ezra tot het volk en de priesters gericht had, had het volk zich verbonden met afgodische vrouwen, en de priesters hadden daarin het voorbeeld gegeven. De profeet doelde op deze gebeurtenis uit de geschiedenis. Zoals Juda het verbond ontheiligd had, had hij ook het heiligdom des Heren ontwijd, dat hij met eigen hand had hersteld, en hij had de dochter van een vreemde god getrouwd (Neh. 13:23-31). Evenmin als zijn priesters, waren de uit de ballingschap teruggekeerden van Juda afgodendienaars, maar verbinding met afgoderij was even verkeerd als afgodendienst. Zij was zoveel te verachtelijker, omdat de afgoderij verbonden werd met de dienst van de ware God.

Zo staat het ook met christenen die zich met de wereld verbinden. Of die wereld gekerstend is of niet, zij blijft altijd dezelfde wereld, die de Heiland ter dood gebracht heeft. De samensmelting van gelovigen met de wereld kan niet blijven

bestaan. Er zal een ogenblik komen, waarop het echte goud gescheiden wordt van onedele metalen, het onkruid van de tarwe, om verbrand te worden. Er wordt hier dan ook gezegd: "De Here roeie de man uit, die zulks doet, wie hij ook zij, uit de tenten van Jakob" (vs. 12). Ook hadden zij, waarschijnlijk als gevolg van hun schuldige betrekkingen met de afgodendienaars, trouweloos gehandeld ten opzichte van hun eigen vrouwen: "In de tweede plaats doet gij dit: gij bedekt met tranen het altaar des Heren, onder gewezen en gezocht, omdat Hij Zich niet meer tot het offer wendt, noch het uit uw hand aanneemt als Hem welgevallig. En dan zegt gij: Waarom? Omdat de Here getuige geweest is tussen u en de vrouw uwer jeugd, aan wie gij ontrouw geworden zijt, terwijl zij toch uw gezellin en uw wettige vrouw is" (vs. 13, 14). Zij verstootten hun wettige vrouwen, om afgodische vrouwen te huwen, en deze arme verlatenen bedekten met tranen en zuchten het altaar des Heren, terwijl hun mannen daar hun offers kwamen brengen. Zij schonden op die manier de Goddelijke instelling van het huwelijk. In den beginne had God één gezellin voor Adam gemaakt. "En heeft niet Eén hen gemaakt. Toch had hij het overblijvende van de Geest. En waarom heeft die Ene aldus gedaan? Hij zocht een zaad Gods" (vs. 15).⁴ Zelfs toen zij geschonden hadden wat God bij de schepping ingesteld had,

⁴ Noot van de vertaler: We geven hier de vertaling van de Franse tekst in overeenstemming met de zienswijze van Dr. Rossier. De verschillende vertalingen die we erop nageslagen hebben: SV, NBG, Elberf. Bibel, Scof. Bible en Rev. Stand vers. luiden elk weer anders. We citeren in dit verband wat wijlen Dr. A. H. Edelkoort in zijn commentaar op Maleachi bij dit vers opmerkte: "Dit vers is het moeilijkste uit deze profetie en een der duisterste uit het hele oude testament. Elke vertaling is dan ook niet meer dan een gissing. De SV ziet in "de ene" Adam en neemt als onderwerp God. Het is alles even onzeker". De lezer zal dus begrijpen waarom we van dit vers niet de SV konden geven, zij stemt niet overeen met de Franse tekst en daardoor ook niet met de beschouwing van de schrijver. De vert. NBG doet dit nog het minst!

bezat dit volk niettemin "het overblijvende van de Geest", volgens Haggai 2:5 in de persoon van enkele getrouwen, die zich, zoals we in hoofdstuk 3 zullen zien, nog in hun midden bevonden. Waarom had God het huwelijk tussen de eerste man en de eerste vrouw ingesteld? Omdat Hij "een zaad Gods" zocht. Alleen op deze wijze kon Hij een eigen volk bezitten, en niet door een onheilige verbintenis, waarvan Satan de aanstichter was.

De profeet voegde er aan toe: "Weest dan op uw hoede voor uw hartstochten, en dat men niet ontrouw worde aan de vrouw zijner jeugd. Want Ik haat de echtscheiding, zegt de Here, de God van Israël, en dat men zijn gewaad met geweldpleging overdekt, zegt de Here der heerscharen" (vs. 15, 16). De priesters hadden hun klederen verontreinigd, het volk de zijne met geweldpleging, door zonder medelijdende heilige banden van het huwelijk te verbreken. Zo voegden zij bij hun geweld trouweloosheid.

Onverschilligheid bij de christenheid

Al de karaktertrekken die we zojuist beschreven hebben, zijn in geestelijke zin ook aanwezig bij de christenheid in onze dagen. De betrekkingen tussen kinderen van één Vader zijn verlaten, alle door God gelegde banden zijn losgemaakt, verbinding met de wereld is regel geworden, afgoden hebben het hart ingenomen, bederf en geweld heersen overal. De christelijke wereld is onverschillig voor wat God van haar denkt, en bekommert zich slechts om de mening van mensen. Zij vraagt: "Waarom?" als God verklaart dat Hij niet tevreden over haar is en probeert om haar geweten te treffen. Zij verbindt het kwaad met de naam des Heren, alsof God dat goed kan vinden of dulden: "Gij vermoeit de Here met uw woorden. En dan zegt gij: Waarmee vermoeien wij Hem? Doordat gij zegt: Ieder die kwaad doet, is goed in de ogen des Heren en aan hen heeft Hij een welgevallen; waar is anders de God van het recht?" (vs. 17).

Vindt men, alles tezamen genomen, blijdschap in dit hoofdstuk? Alles daarin is, zoals Jesaja het uitdrukte: "wonden, striemen en verse kwetsuren... die niet verbonden zijn" (Jes. 1:6). Eén lichtpunt schijnt er echter in deze duisternis: *de trouw van de ware Levi*, als type van Christus. Hij beantwoordde aan al de wensen van Gods hart, en ondanks alles zal God zijn plannen van liefde en genade volbrengen ten aanzien van hen, die Hij in zijn genade met Levi één maakt.

Karaktertrekken van het protestantisme

Het derde hoofdstuk zal ons laten zien wat God van de getrouwen verwacht, en tevens de karaktertrekken tonen waardoor zij zich in de eindtijd zullen onderscheiden. We moeten ons hierbij herinneren, dat de ontkomenen van Juda, die de tempel te Jeruzalem gebouwd hadden, niet in hun land teruggekeerd waren als een *bekeerd* overblijfsel. Zij waren een belijdend volk, uiterlijk aan de wet verbonden. Ze hadden de tempel weer opgebouwd; maar hun hart was door de gevangenschap in Babel helemaal niet veranderd. Tot hen werden de woorden gericht die we lezen in hoofdstuk 1:1 - 3:15, zoals we al gezien hebben. De eerste 5 verzen van hoofdstuk 3 bevatten een verdere uiteenzetting van de zedelijke toestand van het volk, die begonnen is in hoofdstuk 2:10. Het woordje *gij*, dat 14 maal in dit hoofdstuk voorkomt, is slechts gericht tot het niet gelovige volk, dat beleed de wet te houden. Het reikt echter ver over de grenzen van Jeruzalem en Juda (zie hoofdstuk 1:1) en strekt zich over het hele volk uit (hst. 2:9). Toch is er in de verzen waarmee we nu bezig zijn, een duidelijk verschil met de twee vorige hoofdstukken op te merken. Deze waren gericht tot het volk, gezien in zijn godsdienstige of maatschappelijke openbaring. Maar het derde hoofdstuk stelt van het begin af een waar overblijfsel in het licht. Dat is niet meer *Levi* alleen, die een type was van Christus (hst. 2:5, 6), maar de *zonen van Levi* (hst. 3:3), in hun dienst verbonden met hun getrouw hoofd, zoals wij, gelovigen, het zijn met Christus. God droeg er zorg voor, Zich een overblijfsel te

vormen uit een volk dat geen zedelijke waarde had in zijn ogen, zonder kennis en zonder liefde voor Hem. Dit overblijfsel, deze gezamenlijke gelovigen, zal zijn vertrouwen stellen op de Here en zijn komst verwachten. Verscheidene malen heb ik al de overeenkomst laten zien tussen de door Maleachi beschreven toestand en die van de belijdende christenheid in onze dagen. Wanneer wij onze profetie vergelijken met de laatste drie brieven aan de gemeenten in Klein Azië (Openb. 3), zien we dat de dode en onreine toestand van Sardis, de lauwheid en zelfingenomenheid van Laodicea, allemaal karaktertrekken van het tegenwoordige ontaarde protestantisme, als het ware een commentaar vormen op deze hoofdstukken van Maleachi. En als de profeet er op wees, dat God zijn dienst aan de zonen van Levi toevertrouwde, leert de Openbaring ons ook, dat de Heer in Filadelfia voor Zich een getuigenis bewaart voor de dagen van de eindtijd, totdat Hij komt om zijn uitverkorenen tot Zich te nemen en met Zich in de heerlijkheid te brengen.

De komst van Christus aangekondigd

Deze grote waarheden zullen nog duidelijker uitkomen in de verdere beschouwing van Maleachi 3. Maar eerst kondigde de Here dit volk een gebeurtenis aan van het allergrootste belang, n.l. *de komst van Christus*: "Zie, Ik zend mijn bode, die voor mijn aangezicht de weg bereiden zal; plotseling zal tot zijn tempel komen de Here, die gij zoekt, namelijk de Engel des verbonds, die gij begeert. Zie, Hij komt, zegt de Here der heer. scharen" (vs. 1). Toen de profeet zei: "de Here, die gij zoekt": betekende dit niet, dat er in het hart van het volk als zodanig iets levends voor God was. Israël en Juda in het bijzonder, verwachtte de komst van zijn Messias, zoals we in de evangeliën zien. Het volk dacht, dat deze Messias, zoon van David, alle dingen zou herstellen en zijn volk van het juk van de volken bevrijden zou, om zijn eigen koninkrijk in Israël op te richten. Het volk verwachtte met ongeduld deze beloofde koning om verlost te worden uit de dienstbaarheid van de volken en hersteld te worden in zijn heerlijke voorrechten.

Daarom wordt Hij genoemd: "de Here, die gij zoekt" en "de Engel des verbonds, die gij begeert", want Hij zou het volk inleiden in de toekomstige zegeningen, krachtens zijn verbond met Israël. Men kan heel goed een toekomstig geluk verwachten, zonder zich rekenschap te geven van de werkelijke betrekking waarin men tot God staat. Onlangs nog hoorde ik een ongelovige beweren, dat er een regering van vrede op aarde komen zal, dat de oorlog afgeschaft zal worden en de mensen hier beneden gelukkig zullen zijn. Door alle tijden heen heeft men dit gemeend. In de heidense oudheid werden deze dingen al aan het Romeinse volk verkondigd door "een van hun eigen profeten". Zij die het geloven of wensen, kunnen daarom toch een verhard geweten hebben wat betreft hun zondige toestand en het feit dat zij voor een rechtvaardig en heilig God zullen moeten verschijnen. De profeet voorspelde hier, dat de komst van de Heer door de voorloper aangekondigd zou worden: "Zie, Ik zend mijn bode, die voor mijn aangezicht de weg bereiden zal", Dat heeft plaats gehad toen Johannes de dooper onder het volk optrad. In Mattheüs 11:9 zei de Heer Jezus tot de scharen: "Maar wat zijt gij uitgegaan te zien? Een profeet? Ja, zeg ik u, ook meer dan een profeet. Want deze is het van wie geschreven staat: "Zie, Ik zend mijn engel voor uw aangezicht, die uw weg voor u heen bereiden zal". "Plotseling zal tot zijn tempel komen de Here, die gij zoekt".

Deze woorden maken geen scheiding tussen de komst van de Heer tot zijn tempel en het ogenblik waarop Johannes verscheen om die komst aan te kondigen. Maar vóórdit dit grote feit werkelijk plaats zou kunnen vinden, moest het volk de doop der bekering ontvangen, het enige middel om voor de Messias de weg te bereiden.

Christus en de tempel

De geschiedenis van Israël leert ons, dat toen Salomo de bouw van de tempel voltooid had, de Here zijn intrek daarin nam om te midden van zijn volk te wonen. Als het volk trouw

geweest was, zou God deze woonplaats niet verlaten hebben. Maat Israël en zijn koningen verloochenden de Here en begonnen allerlei gruwelen; toen kwamen de oordelen over het volk. Het koningschap verdween en het volk werd in ballingschap weggevoerd. De profeet Ezechiël (hst. 10 en 11) zag met verdriet dat de troon van Jahweh de tempel te Jeruzalem verliet. Het huis des Heren bleef leeg en werd ten slotte verwoest onder Nebukadnezar, koning van Babel.

In het boek Ezra zien we dat de in hun land teruggekeerde overgeblevenen van Juda de tempel herbouwden op bevel van Cyrus, maar de Here keerde er niet in terug. Opnieuw werd dit huis geplunderd en verwoest, en later, ongeveer in de tijd van de komst van de Heer Jezus, door Herodes herbouwd. Op dat ogenblik bereidde Johannes de dooper het volk voor om de Heer in zijn tempel te ontvangen.

Het evangelie van Johannes stelt ons in het tweede hoofdstuk *de eerste daad* van de Heer voor, toen Hij naar Jeruzalem opging. Hij ging de tempel binnen, verdreef de verkopers en wisselaars en zei: "Maakt niet het huis mijns Vaders tot een huis van koophandel". Maar toen Hij zo optrad, voorzag Hij zijn verwerping, want in werkelijkheid was *Hij alleen* de tempel van God te midden van een volk. dat Hem niet wilde. "Breekt deze tempel af", zei Hij "en in drie dagen zal ik hem oprichten", Toen sprak Hij van de tempel van zijn lichaam (Joh. 2:13-21). Daarna kwam het ogenblik dat de Heer Jezus uitging en de tempel te Jeruzalem verliet om er niet weer binnen te gaan. Hij zei: "Hier zal geen steen op de andere gelaten worden, die niet zal afgebroken worden" (Matth. 24:1, 2). Daarna werd de Heer gekruisigd. Was toen alles afgelopen? Neen! God wekte Hem op en zette Hem aan zijn rechterhand, vanwaar Hij de Heilige Geest zond, die een nieuwe tempel bouwde, niet van stenen en goud, maar een geestelijke tempel, bestaande uit levende stenen, een gebouw waarin God woont door middel van zijn Geest. Dit huis, dat opgebouwd was om in reinheid en heiligheid hier beneden stand te houden, werd bedorven, evenals alles wat toevertrouwd is aan de

verantwoordelijkheid van de mens. Het werd een groot huis, verontreinigd door de vaten tot oneer. Evenals voor de tempel te Jeruzalem is ook voor dit huis het ogenblik nabij, dat de Heer het geheel en al zal moeten verwerpen. Vóór deze definitieve verwerping zal God echter te midden van de vervallen christenheid een gelovig overblijfsel vormen, dat deel zal uitmaken van het geestelijke huis dat Hij bij zijn komst in de hemel zal opnemen. Dat zal dan de tempel zijn waarin Hij tot in alle eeuwigheid wonen zal en waarvan gezegd wordt: "Zie, de tabernakel Gods is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen" (Openb. 21:3).

De tempel in het herstelde Israëel

Dit is de geschiedenis van de hemelse tempel. Maar ook de aardse tempel heeft zijn toekomst, want ook hij zal worden herbouwd en de *Heer* zal er in wonen *op de aarde*. De laatste hoofdstukken van de profeet Ezechiël (40-44) spreken ons van deze toekomstige tempel. Eerst zal echter de tempel van de antichrist, opgericht door de tegen God opstandige mens, geheel vernietigd worden. Daarna zal de Here zijn tempel herbouwen en "de Engel des verbonds zal plotseling tot zijn tempel komen" (Mal. 3:1). De profeet Ezechiël illustreerde dit met de woorden: "De heerlijkheid des Heren ging het huis binnen...de heerlijkheid des Heren vervulde het huis... en Hij zeide: dit is de plaats van mijn troon en de plaats mijner voetzolen, waar Ik wonen zal onder de Israëlieten tot in eeuwigheid" (Ezech. 43:1-7).

De profeet Haggai sprak ook over deze toekomstige tempel: "En de kostbaarheden van alle volken zullen komen ⁵ en Ik zal dit huis met heerlijkheid vervullen, zegt de Here der heerscharen" (Haggai 2:8). Op dat tijdstip doelde Maleachi toen hij zei: "Plotseling zal tot zijn tempel komen de Here... Zie, Hij

⁵ Noot van de vertaler: "Zij zullen komen tot de wens aller heidenen" volgens de SV..

komt, zegt de Here der heerscharen". Deze komst des Heren tot zijn tempel zal niet meer in genade zijn, zoals de eerste, maar in heerlijkheid; zij zal plaats hebben na de oordelen. Evenals de eerste komst zal zij worden aangekondigd door een voorloper, die vallen zal onder de slagen van de antichrist. Indien Johannes de dooper aangenomen was, zou hij de Elia geweest zijn die komen moest (Matth. 11:14; 17:10-12). Maar hij werd verworpen, en de Heer zal opnieuw Elia zenden volgens Maleachi 4:5: "Zie, Ik zend u de profeet Elia, voordat de grote en geduchte dag des Heren komt". We wachten met de verklaring van dit vers tot later.

Waken en wachten

Wij, gelovigen, die in de bedeling der genade leven, hoeven niet meer te wachten op een bode die ons de tweede komst van Christus zal aankondigen, zoals Johannes de dooper dat bij zijn eerste komst gedaan had. Onze boodschapper is sinds lang gekomen in de persoon van de Heilige Geest, neergedaald op de dag van het pinksterfeest. Hij leert ons ook de spoedige komst van de Heer te verwachten, een komst in genade, om ons in te voeren in de heerlijkheid waarvan het *hemelse* Jeruzalem het middelpunt zal zijn. Ja, spoedig zal Hij komen. Hij wil dat wij Hem ieder ogenblik verwachten, niet als een dief in de nacht, maar als de blinkende Morgenster. Zijn komst kan nog vertraagd worden, maar we moeten haar *heden* verwachten. Hij rekent daarbij op onze gehechtheid aan Zijn persoon. Zo was het ook voor Israël in de tijd van Maleachi. De profeet wilde het volk waakzaam houden, want het moest verstaan, dat de komst van de Verlosser nabij was. Meer dan vier eeuwen verliepen tussen deze profetie en de komst van de Heiland en zijn voorloper, maar de Heer wenste dat de getrouwen Hem verwachtten. Heeft het volk Hem verwacht? Eeuwen vol gebeurtenissen zijn verlopen tussen de profetie van Maleachi en de eerste komst van Christus. Toen Hij verscheen, had Juda deze profetie vergeten, maar enkele eenvoudige

getrouwen verwachtten Hem, zoals we dat aan het eind van ons hoofdstuk en in het begin van het Lukas evangelie zien.

Oordeel en loutering

Alleen gelovigen kunnen de komst van de Heer met blijdschap tegemoet zien, ongelovigen zullen die altijd vergeten, of ontkennen dat Hij weldra komen zal. Is dat te verwonderen? Voor de wereld betekent de komst van de Heer in heerlijkheid het oordeel. Dat zien we in het volgende vers: "Zie, Hij komt, zegt de Here der heerscharen. Doch wie kan de dag van zijn komst verdragen, en wie zal bestaan, als Hij verschijnt. Want Hij zal zijn als het vuur van de smelter en als het loog van de blekers" (vs. 2). Kon het volk zich daarover verheugen? Helaas, als de Heer voor de tweede maal tot zijn tempel zal komen, zal Hij zonder genade de afvallige natie oordelen en "wie zal bestaan, als Hij verschijnt?" De vestiging van Christus' heerschappij zal gegrond worden op het oordeel van hen, die de Messias verworpen hebben.

De profeet voegde er aan toe: "Hij zal zitten, het zilver smeltend en reinigend. Hij zal de zonen van Levi reinigen, Hij zal hen louteren als goud en als zilver, opdat zij de Here in gerechtigheid offer brengen" (vs. 3).

We vinden hier niet meer, zoals in het vorige vers, het oordeel over het ontrouwe volk, maar de wijze waarop de Heer Zich een volk ten eigendom zal bereiden, een volk dat Hij zal kunnen erkennen. Tot dit doel zal Hij Zich van het oordeel bedienen, rustig en bedachtzaam te werk gaan: "Hij zal *zitten*". Hij zal de houding aannemen van een man die het zilver loutert en reinigt. Hij zal door middel van het vuur het edele metaal van de onzuivere bestanddelen afscheiden, het goede van het kwade. Zo zullen de wegen van God zijn met, het overblijfsel, dat Hij uit de grote verdrukking bijeenvergaderen zal (Zie Ps. 66:10-12). Dit overblijfsel zal door de smeltoven moeten om gereinigd en van zijn banden bevrijd te worden. Maar het zal

daarbij, evenals vroeger de vrienden van Daniël, ondersteund worden door de tegenwoordigheid van de Engel des Heren.

Doel van de reiniging

Het joodse overblijfsel van de eindtijd zal veel verschillen van het christelijke overblijfsel in onze dagen. Voor ons zal Christus *in genade* komen, voor hen *in heerlijkheid*. Deze komst in heerlijkheid kenmerkt het einde van het oude testament, terwijl het nieuwe eindigt met zijn komst in genade. Christus komt tot hen in oordeel, tot ons in vrede en barmhartigheid. En toch gebruikt de Heer de smeltkroes ook voor het overblijfsel uit de christenheid. Als Hij Zich met zijn gemeente bezighoudt, geschiedt dat om haar te heiligen, "haar reinigend door de wassing met water door het woord" (Ef. 5:26). Hij werkt aan de zielen en in de gewetens van de gelovigen om hen gescheiden te houden van de wereld, die het oordeel tegemoet snelt. Hij wenst een heilig volk te bezitten, bekwaam om Hem te dienen en te verwachten, een volk dat Hij Zich kan voorstellen als zijn gemeente, verheerlijkt, zonder vlek of rimpel, heilig en onberispelijk. De smeltkroes wordt ons ook voorgesteld in 1 Petrus 1:7: "opdat de beproefdheid van uw geloof, veel kostbaarder dan die van goud, dat vergankelijk is en door vuur beproefd wordt, blijkt te zijn tot lof en heerlijkheid en eer bij de openbaring van Jezus Christus". We hebben gewezen op het feit, dat de beschrijving van de toestand van het volk en van het priesterschap in hoofdstuk 2, niets bemoedigends toont. Maar in hoofdstuk 3 zei de profeet: "Hij zal de zonen van Levi reinigen, Hij zal hen louteren als goud en als zilver, opdat zij de Here in gerechtigheid offer brengen". De zonen van Levi waren voor God het ware overblijfsel. Is dit niet opmerkelijk? In hoofdstuk 2 wordt Levi alleen genoemd als type van Christus, de ware knecht. Met hem, Levi, was het verbond van leven en vrede gesloten. Maar hier wordt gezegd dat de zonen van Levi gelouterd moesten worden om, in dit verbond te kunnen ingaan. Zo zal het ook zijn met het overblijfsel van Israël in de laatste dagen. Omdat zij in betrekking staan met Christus zullen zij

aangenaam zijn voor God, maar niet zonder dat het oordeel hen van te voren gereinigd heeft. "Dan zal het offer van Juda en van Jeruzalem de Here aangenaam zijn als in de dagen van ouds en als in vroegere jaren" (vs. 4). Op grond van hun aanneming als metgezellen van de Messias, zullen de betrekkingen van Juda en Jeruzalem tot God weer hersteld kunnen worden" om Hem te vereren.

Het is goed deze waarheid telkens voor onze aandacht te houden. Zoals de toestand in onze dagen is, heeft een ware eredienst van weinig getrouwen waarde voor God, want zij is een beeld van de algemene aanbidding die Hem gebracht zal worden, en als het ware de voorloper daarvan. Dit mag ons tot bemoediging zijn. Zeker, we zouden Hem op veel machtiger wijze ere moeten toebrengen, maar de aanbidding en de lof die uit een waarachtig hart tot de Heer opstijgen, worden door God even graag aangenomen als in de dagen dat de gemeente één hart en één ziel was. Hij aanvaardt deze aanbidding zoals de lofzang, die de hele gemeente Hem zal toezingen, wanneer zij eens rondom Christus vergaderd zal zijn in de heerlijkheid. Hoe zou het anders kunnen? Hijzelf immers heft de lofzang aan in het midden van de gemeente? (Ps. 22:23). Nadat hij over de zonen van Levi gesproken had, richtte de profeet zich opnieuw tot het volk: "Ik zal tot u ten gerichte naderen; Ik zal een snelle aanklager zijn tegen de tovenaars, tegen de echtbrekers, tegen de meinedigen, tegen hen die het loon van de dagloner drukken, en de vreemdeling ter zijde dringen, maar Mij niet vrezen, zegt de Here der heerscharen" (vs. 5).

De vreze des Heren

Het is van belang nog eens te herhalen, dat in dit hele hoofdstuk de woorden "*gij*" of "*u*" gericht worden tot het ontrouwe volk, en niet tot het gelovig overblijfsel. We leggen hierop zo de nadruk, omdat deze opmerking de sleutel is van Zacharia 14:5: "Gij zult de vlucht nemen", een vers dat gewoonlijk wordt toegepast op het overblijfsel. In Maleachi 3:4

wordt gezegd dat Gods Geest Zich heeft beziggehouden met de gevolgen van de getrouwheid van de zonen van Levi voor Juda en Jeruzalem, daarna toonde deze Geest ons in het 5e vers de gevolgen van de ontrouw van het volk. Deze ontrouw was niet meer de afgoderij van vroeger, maar kon in een paar woorden weergegeven worden: het verachten van God en van de naaste. Hetzelfde stelde Zacharia ons voor als de kenmerken van de zedelijke toestand van het volk in de laatste dagen (hst. 5:4; 8:17). Uiterlijk leek alles in orde. Al werd de toverij nog genoemd, de afgoden waren er tenminste niet meer. Doch het hart van het volk was even verdorven als in de dagen dat de afgodendienst in Israël overheerste. Het was dan ook precies vanwege de toestand van het hart van het volk, dat Gods oordelen moesten komen. Dit is het karakter van elke belijdenis die niet met het geloof gepaard gaat. God vatte deze toestand samen in de woorden: "zij vrezen Mij niet". Het begin, de eerste stap, op de weg van de wijsheid, ontbrak hun, en in vers 16 zullen we zien dat de ware gelovigen juist door deze vreeze Gods gekenmerkt werden. Wat is dat eigenlijk: de Here vrezen? Vrees is het gevoel van een mindere tegenover een meerdere. God vrezen is: zijn *soevereiniteit* erkennen, zijn volstreekte *rechten* op ons als schepselen, evenals *het gezag van Zijn Woord*. Zo is het ook met onze betrekking tot Christus, voor zover wij zijn slaven zijn, wij die door Hem gekocht zijn en voor wie Hij de losprijs heeft betaald. Vrees houdt tevens in het gevoel van de *gehoorzaamheid*, die wij schuldig zijn aan het gezag, aan zijn bevelen en geboden, en van de *dienst* die wij te doen hebben. Door te gehoorzamen tracht de dienstknecht zijn heer, aan wie hij alles te danken heeft, te *behagen*. Een slaaf vreest zijn meester, een onderdaan de overheid, een vrouw haar man, een zoon zijn vader, want zij allen zijn de vertegenwoordigers van een gezag dat God hun heeft toevertrouwd. We spreken nu niet van de liefde, die bij deze verschillende verhoudingen ook een rol speelt, maar we willen zeggen dat vreeze Gods de grondslag moet zijn van ons gedrag en onze hele wandel op aarde moet regelen. Daarom legde Petrus in zijn eerste brief, waarin over de christelijke wandel

gesproken wordt, voortdurend de nadruk op de vreze. Ik ken God als mijn Vader, ik nader tot Hem vol kinderlijk vertrouwen, maar zonder de eerbied uit het oog te verliezen, die ik Hem schuldig ben. Ik erken zijn rechten op mij als God, als mijn Schepper, Heer en Meester, en mijn enige gedachte zal zijn Hem te dienen, niet bevend als een vernederde slaaf onder het harde juk, maar in het volle genot van mijn betrekking tot Hem als zoon. Als er bij de mens geen vreze Gods is, is er *niets*, geen enkele band tussen de ziel en Hem (Ps. 36:2-5). Dit is wat ontbreekt aan een godsdienstige belijdenis zonder leven. De natuurlijke mens, zelfs al draagt hij de naam van Christus, heeft steeds zijn eigen wil tot gids. Die wil is vijandig aan de wil van God, kan zich daaraan niet onderwerpen (Rom. 8:7). Daartegenover sluit het feit dat men een christen is geworden, van het begin af in, de onderwerping van het geloof aan de wil van God. "Heer, wat zal ik doen", zei Saulus op de weg naar Damaskus (Hand. 22:10). De eigen wil wordt gebroken en geoordeeld, die van God aanvaard als het enige middel tot behoud. "Naar zijn wil heeft Hij ons voortgebracht door het woord van de waarheid, opdat wij in zekere zin een eersteling van zijn schepselen zouden zijn" (Jak. 1:18).

God eist terugkeer tot Hem

"Voorwaar, Ik, de Here, ben niet veranderd, en gij, kinderen van Jakob, zijt niet verteerd" (vs. 6). Het hart van de mens mag dan God verwerpen, Hem verachten, maar God verandert niet. Hij doet beloften aan Jakob en Hij zal ze houden, koste wat kost, want Hij is een trouwe God, Hij kan zijn eeuwige goedheid niet verloochenen.

Maar Hij is ook een rechtvaardige God, die het kwaad niet dulden kan. De bozen moeten dus verteerd worden en alleen zijn genade houdt het zwaard van het oordeel nog tegen. Ik wil u bewijzen, zei de Here, u, die mijn naam niet vreest en vallen zult onder de slagen van mijn toorn, dat Ik mijn beloften niet heb laten varen; en het bewijs daarvan is, dat Ik u nog niet heb

verteerd. Ik heb nog geduld met u, opdat gij u van het kwade zult afkeren, want mijn lankmoedigheid is tot uw heil. "Van de dagen uwer vaderen af zijt gij afgeweken van mijl:) inzettingen en hebt ze niet onderhouden" (vs. 7). Ik oefen geduld, opdat gij zoudt wederkeren. Zult gij niet naar Mij horen? "Keert terug tot Mij, dan zal Ik tot u terugkeren, zegt de Here der heerscharen". Van mijn kant is niets veranderd; wat zult gij van uw kant doen?

We vinden in dit vers de eerste oproep, van de profeet Zacharia terug: "Bekeert u tot Mij, luidt het woord van de Here der heerscharen, dan zal Ik tot u wederkeren" (Zach. 1:3). Het is hier echter nog dringender doordat Maleachi er aan vooraf heeft doen gaan dat andere woord: "Ik heb u liefgehad" (Mal. 1:2), een woord, dat geschikt is om het opstandige hart van Israël te treffen. Bij deze laatste poging om het verharde hart van de mens te bereiken, wenste God hem te overtuigen van wat er in *zijn* hart aanwezig was, nog vóórdat Hij hem zijn verantwoordelijkheid liet zien. "Want zo lief heeft God de wereld gehad". Dat is het evangelie, en nog meer dan Zacharia roerde Maleachi, de laatste profeet, het in zeker opzicht aan. Wat antwoordde het volk op deze roepstem? "En dan zegt gij: In welk opzicht moeten wij terugkeren?" Brengen wij geen offers? Nemen we de sabbat niet in acht en de voorgeschreven feesten? Komen we niet geregeld in de tempel? Is de Here niet heel hard om nog andere dingen van ons te eisen? Waarin zijn we te kort gekomen, dat God bij ons op bekering aandringt. Dit is de taal van de oudste zoon in de gelijkenis van de verloren zoon: Hebt *gij* mij niet te kort gedaan door me zelfs geen bokje te geven om met mijn vrienden vrolijk te zijn. Inderdaad, de gedachte aan bekering komt niet op in het hart van de naamchristen, tot welke richting hij ook behoort. Wat heb ik niet gedaan, dat ik moest doen, zal ook deze zeggen. Ben ik dan niet gedoopt? Heb ik niet aan mijn doopgeloofte voldaan? Gedraag ik me als een heiden, die afgoden dient? Ga ik niet naar de kerk? Vervul ik mijn godsdienstplichten niet? Geef ik geen geld? Men behandelt God als een gelijke. U spreekt mij van bekering? Die heb ik helemaal niet nodig.

Zo'n onverschilligheid is een belediging voor God. Het hart van zo iemand is ondanks alle uiterlijk vertoon ongevoelig gebleven, en zijn geweten eveneens. Het joodse volk heeft het wel bewezen, toen de Heer 420 jaar later tot zijn tempel kwam. In dezelfde godsdienstige gezindheid die hier in Maleachi beschreven wordt, wierpen de joden de Messias buiten de poort en kruisigden zij Hem. Wat zouden de mensen nu doen?

God beloont een blijmoedige gever

"Mag een mens God beroven? Toch berooft gij Mij. En dan zegt gij: Waarin beroven wij u? In de tienden en de heffing. Met de vloek zijt gij vervloekt, en Mij berooft gij, gij volk in zijn geheel" (vs. 8, 9).

Gewetenloosheid was een andere trek die hen allemaal kenmerkte. Daarom stelde God hen op de proef, of liever, Hij nodigde hen uit *Hem* te beproeven. Brengt, zo zei Hij, de tienden die door de wet voorgeschreven zijn, opdat er spijszij in mijn huis, en beproeft Mij daarin. Dan neem Ik op Mij u de vensters van de hemel te openen, als gij aan mijn woord gehoorzaamt en zegen in overvloed over u uit te storten, dan zal Ik ieder dreigen die de vrucht van uw land verderft (vs. 10, 11). Uw tienden zullen u honderdvoudig teruggegeven worden. Dat was in de tijd van Nehemiad gebeurd (Neh. 13:10-14). Voor een ogenblik hadden de oversten van het volk geluisterd, en de levieten, die aan alles gebrek hadden, hadden weer vertrouwen gekregen. Maar dat had niet lang geduurd. Toen de Heer Jezus op aarde rondging, was het toch anders, zou men kunnen zeggen, want de farizeeën betaalden de tienden van dille en komijn, en gaven dus meer dan de wet voorschreef. Zeker, maar de Heer zei tot hen: "u laat het gewichtigste van de wet na: het oordeel en de barmhartigheid en de trouw. Deze dingen nu zou men moeten doen en de andere niet nalaten" (Matth. 23:23). Meer nog, met het stipt vervullen van hun godsdienstige

verplichtingen hadden zij geen ander doel dan de aandacht van de mensen te trekken, zonder dat zij rekening hielden met Hem, die de toestand van hun hart zag en oordeelde.

Het volk wenste de proef niet te nemen, die de Here voorstelde, want het had niet het minste vertrouwen in God, Is het vandaag aan de dag, onder de bedeling der genade, anders? Doen de mensen afstand van wat zij bezitten met het oog op zegeningen in de toekomst? Ze zouden bang zijn in armoede te vervallen, indien zij aalmoezen gaven naar de gedachten van God.

Moeten wij, gelovigen, niet erkennen, dat wij wellicht deze gevoelens van de wereld delen, als het er om gaat mild te geven ten behoeve van de arbeiders des Heren, zoals het volk vroeger te voorzien had in de behoeften van de levieten? Ik spreek hier niet van offers die wij menen te moeten brengen voor andere dingen, maar over onze mildheid ten opzichte van dienstknechten van de Heer, die we zien arbeiden in zijn dienst. Wanneer God alleen kan zien wat wij geven, geven wij voor *Hem* dan alles wat wij behoorden te geven?

Deze pijnlijke plek kwam al in het begin van de gemeente tevoorschijn in het geval van Ananias en Saffira. Ik spreek nu niet over het feit dat zij tegen de Heilige Geest logen. Dat was een zonde tot de dood, waardoor deze gelovigen onder het oordeel van God kwamen, Maar ik wil zeggen dat zij, door een deel van hun bezit achter te houden, daardoor hun gebrek aan vertrouwen toonden in een God, die hun honderdvoudig had teruggegeven wat zij voor Hem en de zijnen zouden hebben gedaan. Hoezeer moeten ook wij nog leren meer vertrouwen te stellen in de belofte van God: "Ik zal voor u de vensters van de hemel openen en zegen in overvloed over u uitgieten".

Veel beproevingen waarmee de gelovigen bezocht worden, hebben misschien hun oorzaak hebben in dit gebrek aan vertrouwen op God. "De afvreter" wordt te onzen gunste niet met straf bedreigd, omdat we niet begrepen hebben, dat al wat God ons schenkt, ons voor zijn dienst wordt toevertrouwd.

Laten wij dit woord dus allereerst op onszelf toepassen vóór we anderen oordelen. God alleen wikt de beweegredenen van ons doen. De arme weduwe wierp meer dan een tiende in de schatkist van de tempel, zij offerde voor het huis van God alles wat zij voor haar levensbehoeften nodig had. De trouwe slaven, aan wie de talenten waren toevertrouwd, besteedden die helemaal voor hun Meester. Alle vruchten van Davids overwinningen gingen naar het huis des Heren, hij behield daarvan niets voor zichzelf.

De wereld beroemt zich op haar werken van liefdadigheid, die de solidariteit van de mensheid als één grote familie moeten bewijzen. We willen het maar aan God overlaten om te onderscheiden, wat er bij deze milddadigheid voor Hem gedaan is. Ieder ander motief is waardeloos in zijn ogen, want de tienden moeten "naar zijn tempel" worden gebracht. Wat ons, gelovigen, betreft, laten we toch volkomen vertrouwen hebben in een God die een beloner is. Laten we mild voor Hem beschikbaar stellen, wat in werkelijkheid Hem toebehoort. Daarin ligt voor onszelf geen verdienste, maar toch kunnen we er van verzekerd zijn, dat overvloedige zegen altijd met de toewijding van onze harten aan Hem gepaard zal gaan: "De wijnstok op het veld zal voor u niet zonder vrucht zijn, zegt de Here der heerscharen. En alle volken zullen u gelukkig prijzen, omdat gij een land ván welbehagen zijt, zegt de Here der heerscharen" (vs. 11, 12).

Opstand tegen God

Het ongeloof van het volk, zijn onverschilligheid, zijn gebrek aan vertrouwen op God, brachten het er ten slotte toe iets te beweren dat nog verschrikkelijker was dan al het voorafgaande: "Vermetel zijn uw woorden over Mij, zegt de HERE. En dan zegt gij: Wat hebben wij dan onder elkander over U gesproken? Gij zegt: Nutteloos is het God te dienen; wat gewin geeft het, dat wij zijn geboden onderhouden en dat wij in rouw gaan voor het aangezicht van de HERE der heerscharen?"

En nu, wij prijzen de overmoedigen gelukkig; niet alleen worden zij gebouwd, terwijl zij goddeloosheid bedrijven, maar ook verzoeken zij God, en ontkomen" (vs. 13-15). In zekere zin had het volk onder Nehemia gehoorzaamd in de kwestie van de tienden (Neh. 13:10-14). En toch waren zij nog arm en onder het juk van vreemde overheersers. In plaats van tot zichzelf in te keren, *stonden zij echter tegen God op*. Zo eindigt de zedelijke geschiedenis van Israël, evenals die van de wereld. Zij ziet dat hoogmoed tot succes voert, dat de bozen tot rijkdom en eer komen, zij is niet alleen afgunstig op goddelozen, maar neemt daarin aanleiding om God te verloochenen en Hem te lasteren (Ps. 73).

Voordat we met een nieuw onderwerp beginnen, willen we nog even de zedelijke toestand van het volk en van het priesterschap in het kort samenvatten; de kenmerken daarvan liggen opgesloten in de verschillende vragen die in deze hoofdstukken voorkomen. Het zijner negen; zij wijzen op een *schuldige onwetendheid* ten aanzien van:

1. de liefde van God (hst. 1:2),
2. wat Hem toekomt (hst. 1:6),
3. de eredienst voor Hem (hst. 1:7),
4. wat betaamt aan de reinheid van zijn tafel (hst. 1:12),
5. zijn heiligheid en gerechtigheid (hst. 2:17),
6. hun eigen trouweloosheid (hst. 2:14),
7. een waarachtige bekering (hst. 3:7),
8. de toewijding in de dienst (hst. 3:9),
9. de openlijke opstand tegen God, zonder dat zij het zich bewust waren (hst. 3:13).

DE KOMST VAN CHRISTUS

Hoofdstuk 3:16-18

Kenmerk van getrouwen

In het eerste gedeelte van dit hoofdstuk hebben we gezien, dat God er voor zorgde Zich een overblijfsel te vormen te midden van de droevige zedelijke toestand van het volk, dat uit de ballingschap teruggekeerd was. Het bestond uit "de zonen van Levi" die aan de ware dienstknecht des Heren een voorbeeld namen (hst. 3:3; 2:5, 6). Dit overblijfsel zou door beproeving gelouterd worden, zoals de smelter het zilver loutert, om de Messias, de Verlosser Israëls, te ontvangen bij Zijn komst. Met dit overblijfsel zal de Geest van God ons nu bezighouden, een heerlijk en vertroostend tafereel te midden van zoveel verval! "Dan spreken zij die de Here vrezen, onder elkander, ieder tot zijn naaste" (vs. 16). Het kenmerk van dit overblijfsel was "de vreze des Heren". In tegenstelling daarmee werd van het grote geheel van het volk in vers 5 gezegd: "maar Mij vrezen zij niet". Deze vreze Gods was al het kenmerk van het getrouwe overblijfsel ten tijde van de eerste komst des Heren, zij is ook het deel van de getuigen van Christus in de tegenwoordige tijd, en zal eveneens gevonden worden bij het overblijfsel van Juda in de laatste dagen. Men predikt dikwijls aan de wereld, dat opoffering voor Christus en toewijding aan God de eerste stappen zijn op de christelijke levensweg. Deze overigens oprechte mensen vergissen zich. Zo moet men niet beginnen. Bovendien brengt men op die manier de mensen op "dingen die wel een schijn van wijsheid hebben in eigenwillige verering en nederigheid en gestrengheid tegen het lichaam, daaraan geen enkele eer bewijzend tot bevrediging van het vlees" (Kol. 2:23). Bij zulk onderricht vergeet men, dat "de vreze

des Heren het begin des wijsheid" is. We hebben over dit onderwerp al uitvoerig gesproken, maar willen ook nog wijzen op het feit, dat de vreze Gods bij de mens gezien wordt in het gezag dat het Woord op zijn geweten heeft. We kunnen God niet behagen, als we niet zijn Woord gehoorzamen. Nimmer heeft de godsdienstige belijdenis dit beginsel in de praktijk aanvaard en in onze dagen nog minder dan vroeger. Mensen die deel uitmaken van godsdienstige stelsels stemmen wel toe dat het Woord van God hun verplichtingen oplegt, voor zover deze niet in tegenspraak zijn met hun organisatie. Maar het hart dat de Heer toegewijd is, weet dat Gods oog is op ieder "die voor zijn Woord beeft" (Jes. 66:2).

Zekerheid van het geloof

"Dan spreken zij die de Here vrezen, onder elkander, ieder tot zijn naaste: De Here bemerkte het toch en hoorde het en er werd een gedenboek voor zijn aangezicht geschreven, ten goede van hen die de Here vrezen en zijn naam in ere houden. Zij zullen Mij ten eigendom zijn, zegt de Here der heerscharen, op de dag die Ik bereiden zal. En Ik zal hen sparen, zoals iemand zijn zoon spaart, die hem dient" (vs. 16, 17). Deze verzen bevatten twee kenmerken van het overblijfsel: het vreesde de Here en het behoorde tot hen die "zijn naam in ere houden". Men denkt aan de naam van een persoon tijdens zijn afwezigheid. Zo was de toestand van het overblijfsel van Israël vóór de eerste komst van de Messias. Dat behoort ook onze toestand te zijn terwijl wij zijn tweede komst verwachten. Het geloof komt juist hierin uit, dat het zich hecht aan de afwezige persoon van Christus. Zodra we Hem zullen zien, zal het geloof niet meer nodig zijn. Wanneer men, zoals wij, omringd zijn door dingen die onze volle aandacht opeisen, valt het zwaar en moeilijk de onzichtbare dingen als een werkelijkheid te zien en daarop het oog van het geloof te vestigen. De onzichtbare Christus moet zo'n machtige realiteit

voor onze ziel worden, dat in zijn nabijheid alles wat ons omringt zijn waarde verliest. Daarvoor is het geloof onmisbaar.

Laten we het geloof gebruiken als een oog van de ziel, om Hem te zien dichtbij ons, om Hem met ons te gevoelen. We weten dat wij altijd, hoe zwak we ook zijn, kunnen zeggen: "Gij zijt met mij", want zijn tegenwoordigheid hangt niet af van de wijze waarop wij die verwerklijken. Toch zouden we haar even goed moeten *gevoelen* als kennen. De wetenschap dat Hij met ons is, is de bron van onze zekerheid gedurende ons leven op aarde zodat we kunnen zeggen: "Ik vrees geen kwaad". Maar het voelen is iets anders en wordt samengevat in de woorden: "Uw stok en uw staf, die vertroosten mij". Ja, zijn tegenwoordigheid te gevoelen vervult onze harten met troost en blijdschap.

Als wij reden tot verootmoediging hebben bij de gedachte aan de geringe blijdschap en gemeenschap, waarvan we in ons leven als gelovigen blijk geven, laten we dan bedenken, dat God ons, met het geloof, twee middelen gegeven heeft om te leven in de werkelijkheid van de onzichtbare dingen, en om de hindernissen te boven te komen die ons in de weg staan. Deze beide middelen zijn *het Woord* en *het gebed*. Het Woord doet ons Christus zien; het gebed is het middel waardoor wij met Hem in gemeenschap kunnen zijn en van zijn tegenwoordigheid genieten.

Op deze wijze zullen we dagelijks toenemen in de kennis van zijn persoon gedurende de tijd die ons nog scheidt van de heerlijkheid, waarin we Hem zullen zien gelijk Hij is. Ondertussen bemoedigt Hij ons, Hij die onze moeilijkheden en zwakheid zo goed kent. Hij zegt tot ons: U hebt kleine kracht. Maar dat drijft ons er juist toe uit om vast te houden aan zijn Woord en zijn naam. Hij roept ons toe: "Houdt wat u hebt", iets anders vraag Ik niet van u. Bedenk ook dat al uw zwakke gedachten aangaande Mij in mijn boek zijn opgetekend en nooit vergeten zullen worden.

Verwachting

Laten we nu zien, wat het kenmerk was van hen die de Here vreesden: Zij spreken onder elkaar, ieder tot zijn naaste. Het onderwerp dat hen bezighield was *de komst van Christus*, van de Messias, van de Heer, die door de profeet was aangekondigd. Want we moeten er aan denken, dat als Maleachi over Christus sprak, hij uitdrukkelijk diens komst voorstelde: "Plotseling zal tot zijn tempel komen de Here, die gij zoekt"; "Zie, *Hij komt*"; "Wie kan de dag van zijn komst verdragen?" (hst. 3:1, 2). De verzen die we nu overdenken spreken ons er van, hoofdstuk 4 is er vol van. "Hij komt" is het laatste woord van het Oude Testament; "Ik kom spoedig" dat van het nieuwe testament. In dit gedeelte verwachtten zij die de Here vreesden, zijn komst *in genade*. In hoofdstuk 3:1 wordt zijn komst *in heerlijkheid* voorgesteld, en in hoofdstuk 4 ten slotte zijn komst *ten oordeel*, die plaats zou hebben als Hij, na zijn komst in genade, werd verworpen. De profeet ging natuurlijk stilzwijgend voorbij aan zijn tweede komst voor de gemeente, om de "veranderde" en opgewekte gelovigen tot Zich te nemen. Dat was "een verborgenheid", die onbekend is in het Oude Testament.

De eerste twee hoofdstukken van Lukas geven een heerlijk en fris beeld van de gezindheid van hen die de Here vreesden, op het ogenblik dat de Heer Jezus komen zou, of kwam. Maria en Elizabeth spraken er over met elkaar; Zacharia sprak er over met allen die rondom hem woonden; de herders, onderwezen door de engelen, spraken met elkaar over "de zaak die geschied was"; Simeon sprak er over tot de ouders, die het kind Jezus in de tempel brachten; Anna, de profetes, tot allen die in Jeruzalem de verlossing verwachtten. En zo spraken volgens Johannes 1:40-47 ook de discipelen Andreas, Petrus en Nathanaël onder elkaar over de Messias, die Zich zojuist aan hen geopenbaard had. Wat een onderwerp van grote blijdschap voor al deze getrouwen: de Verlosser zal komen, de Verlosser komt, de Verlosser *is* gekomen!

En moesten wij, gelovigen, die de Here vrezen en zijn naam eren, niet steeds bereid zijn om er over te spreken wanneer we elkaar ontmoeten?

Is het een vreugde voor ons met elkaar te spreken over de spoedige komst van onze Heer? De vijand probeert op duizenden manieren zulke gesprekken van Gods kinderen te verhinderen. We moeten hem niet toelaten ons de mond te stoppen. Alles wat er in de wereld gebeurt, moet onze harten richten op deze gedachte: Zijn belofte zal spoedig vervuld worden, het geroep te middernacht heeft weerklonken: Hij komt, Hij staat aan de deur! Misschien zal Hij nog vertoeven; laten wij er al wachtende onder elkaar over spreken, want hoe het ook zij, zijn komst is nabij. Het is niet nodig dat we ons inspannen om Hem te verwachten. Het geheim van deze verwachting ligt in het geloof aan het eerste woord van Maleachi: "Ik heb u liefgehad". Als wij zijn liefde hoogschatten, zal de verwachting uit onze harten, die met Hem vervuld zijn, overvloeien bij onze gesprekken (Matth. 12:34).

De Heer let op ons

"En de Here bemerkte het". Dit is een verkwikkende gedachte voor het hart van hen die met elkaar over Hem en zijn aanstaande komst spreken. Hoewel onzichtbaar, is Hij aanwezig, staat Hij bij hen, luistert aandachtig naar hun gesprekken, die duidelijk zijn oor bereiken. Hij luistert, zelfs als die gesprekken, zoals bij de Emmaüsgangers, met veel onwetendheid gemengd zijn. Die twee mannen hadden hun Verlosser verloren en verwachtten niets meer. Zij waren met droefheid overstelpt, maar "hielden zijn naam in ere". Zij wisten niet dat Hij was opgestaan, toch spraken ze over Hem. En zie... Jezus wandelde bij hen op de weg, Hij stelde belang in deze armen in Israël, die Hem verloren hadden van wie zij konden zeggen: Wat had Hij ons lief! Hij opende voor hen de Schriften en hun harten werden brandende in hen. Nadat Hij Zich aan hen geopenbaard had, was hun enige behoefte dadelijk naar

hun broeders te gaan om hun de blijde boodschap te vertellen. Terwijl zij met elkaar spraken, verscheen de Heer Zelf in hun midden en opende hun verstand om de Schriften te verstaan. Daarna voer Hij op naar de hemel, terwijl Hij hen zegende. Met blijdschap vervuld keerden zij terug naar Jeruzalem om met elkaar te spreken over Hem en over zijn spoedige wederkomst. "En er werd een gedenkboek voor zijn aangezicht geschreven, ten goede van hen die de Here vrezen en zijn naam in ere houden". In dit boek wordt alles opgetekend waarover godvrezende zielen spreken, zij die zijn gezag erkennen, tijdens zijn afwezigheid aan Hem denken en evenals Filadelfia zijn naam niet verloochenen. Dit "gedenkboek" is "voor zijn aangezicht" geschreven, want Hij hecht waarde aan alles wat zij die Hem liefhebben zeggen. Daarvan zal geen woord gemist worden. Hun namen staan eveneens geschreven in dit boek, dat Hij Zelf zorgvuldig bewaart. Men weet wel wat een gedenkboek is, het gaat van het ene geslacht op het andere over. Soms zien we hoe bejaarde mensen met ontroerende zorg zulk een gedenkboek bewaren. Met datum en al staan daarin de namen en de gedachten van hen die zij in hun jonge jaren hebben liefgehad. En dan te weten dat de Heer ook zo'n boek heeft en het altijd zal bewaren! Als wij gedurende de korte reis hier beneden zijn naam niet verloochend en het woord van zijn komst bewaard hebben, zal dat nooit vergeten worden. Het gedenkboek van de Heer zal voortdurend voor zijn aangezicht open blijven liggen in de hemel.

Een bijzondere schat voor God

Zij zullen Mij ten eigendom zijn, ⁶ zegt de Here der heerscharen, op de dag die Ik bereiden zal. En Ik zal hen sparen, zoals iemand zijn zoon spaart, die hem dient" (VS. 17). In de

⁶ Noot van de vertaler: In de Franse vert. van Darby en in de Rev. Stand. Vers. staat hierachter nog tussengevoegd: "mijn bijzondere schat"

laatste verzen van Maleachi sprak de Here tweemaal over "de dag die Hij bereiden zal" (Zie ook hst. 4:3). Psalm 118:24 licht ons in over de betekenis van deze uitdrukking.

"Dit is de dag die de Here gemaakt heeft", wordt daar gezegd. Een wonderschone dag, waarop de Christus, de steen die door de bouwlieden versmaad werd, tot een hoeksteen geworden is. In deze psalm wordt de openbaring in heerlijkheid van de Heer aan zijn volk al van te voren bezongen. Zonder twijfel wordt in de profeten het oordeel voortdurend voorgesteld als de dag des Heren: Maleachi zelf sprak er over (hst. 4:1) als van een dag die *komt*, brandend als een oven.

Maar die dag van oordeel wordt nooit genoemd "de dag die de Here bereiden zal". Wat de Heer op die dag brengen zal is niet het oordeel, maar heil, gerechtigheid, vrede, vreugde, heerlijkheid. In de dag die Hij zal maken, zal God zijn geliefde Zoon aan de wereld voorstellen als de ware Melchisedek, de drager van al deze genadegaven.

In die dag, zegt de Here "zullen zij Mij *ten eigendom* zijn" (mijn bijzondere schat). Dan zal Hij de getrouwen opeisen als zijn eigendom, die niemand anders toebehoren. Al de schatten van het ganse heelal behoren Hem toe, en in zijn duizendjarige regering zal het aan allen openbaar worden, dat Hij de bezitter is van al deze dingen. Maar Hij zal ook een bijzondere schat bezitten, niet toegankelijk voor iedereen, een schat van Hem alleen, waarvan Hij alleen de sleutel heeft, die Hij alleen genieten zal. Evenals de persoonlijke schat van oosterse vorsten, die hun kostbaarste juwelen bevat, zal de schat van de Heer bestaan uit hen, die *vroeger* te midden van de algemene ontrouw de Here vreesden en met elkaar over Hem spraken, uit hen die Hem verwachtten als "de Opgang uit de hoogte", en ook uit hen die Hem *tegenwoordig* verwachtten als de blinkende Morgenster. In de dag van zijn heerlijkheid zullen de ellendigen van het volk, evenals de zwakke getuigen van nu, de getrouwen te midden van het verval, Hem dierbaar zijn onder al zijn schatten. Zij die het woord zijner volharding bewaard en zijn naam niet verloochend hebben, zullen van deze bijzondere

schat deel uitmaken. De synagoge van Satan mag deze getrouwen niet erkennen. Hij kent hen, en zij die hen eens veracht hebben, zullen in die dag erkennen, dat de Heer hen *heeft liefgehad* (Openb. 3).

Onderscheid tussen de dienstknechten van God en de goddelozen

"En Ik zal hen sparen, zoals iemand zijn zoon spaart, die hem dient". Gezegende band, die de betrekking waarin de gelovige tot God staat, dicht nabij komt. De profeet sprak hier niet meer, zoals tevoren, van de relatie waarin de trouwe slaaf staat tot zijn heer, maar over die van een dienstknecht, wiens werkzaamheid voortvloeit uit kinderlijke genegenheid. In de toekomstige duizendjarige heerlijkheid wordt van dezelfde getrouwen gezegd: "en zijn slaven zullen Hem dienen, en zij zullen zijn aangezicht zien en zijn naam zal op hun voorhoofden zijn" (Openb. 22:4). "Dan zult gij tot inkeer komen en het onderscheid zien tussen de rechtvaardige en de goddeloze; tussen wie God dient, en wie Hem niet dient" (vs. 18). Dit "*gij*" wordt niet, zoals we reeds opgemerkt hebben, gericht tot de getrouwen, tot hen die "gespaard" zullen worden, maar tot diegenen van het volk die "de overmoedigen gelukkig" prezen, en tot de goddelozen, en zij die God verloochenden, toen zij door Hem gekastijd werden. Zij zullen tot inkeer komen op de dag wanneer zij zullen zien, dat het overblijfsel "gespaard" wordt en dat de hoogmoedigen, waar ze jaloers op waren, de voorwerpen zullen zijn van het oordeel over het opstandige volk. Het getuigenis dat de Here zal geven van hen die Hem gevreesd en zijn komst verwacht hebben, zal een deel van dit weerspannige volk de heiligheid moeten erkennen van de God die zij verloochend hadden. Zij zullen ten slotte het onderscheid zien tussen de dienstknechten van God en de goddelozen.

DE ZON VAN DE GERECHTIGHEID ZAL OPGAAN

Hoofdstuk 4

Oordelen en genade

In hoofdstuk 3 hebben we het contrast gezien tussen de vreselijke dag des oordeels en de dag *die de Here bereiden zal* (vs. 2 en 17).

In hoofdstuk 4 sprak de profeet over de dag der wrake: "Want zie, de dag komt, brandend als een oven! Dan zullen alle overmoedigen en allen die goddeloosheid bedrijven, zijn als stoppels, en de dag die komt, zal hen in brand steken - zegt de Here der heerscharen - welke hun wortel noch tak zal overlaten" (vs. 1). De hoogmoedigen en goddelozen, die dit volk, dat onverschillig was voor het kwaad, gelukkig geprezen had (hst. 3:15), zullen verteerd worden door de verschijning van de Heer en geheel uitgeroeid worden, zodat er niets van hen zal blijven bestaan.

"Maar voor u, die mijn naam vreest, zal de zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder haar vleugelen; gil zult uitgaan en springen als kalveren uit de stal" (vs. 2).⁷ Ja, voor hen die zijn naam vrezen, zijn gezag erkend en de knie voor Hem gebogen hebben, zal de zon der *gerechtigheid* opgaan, dezelfde zon, waarvan de vuurgloed de weerspanningen voor eeuwig zal verteren. De gerechtigheid zal voortaan heersen en met haar stralen het Israël Gods verlichten. Gezegende tijd, vol frisheid en vreugde, dageraad

⁷ Noot van de vertaler: Het Frans en de SV hebben: "als mestkalveren" Engelse vertalingen: "kalveren van", of "uit de stal".

van een nieuwe dag, van een wolkenloze morgen, waarvan de glans het jonge groen uit de aarde zal doen uitspruiten (2 Sam. 23:4). Die de Here vrezen zullen gedijen "als mestkalveren", een leven in overvloed zal hun deel zijn, zij zullen de nieuwe kudde van Israël vormen, vol jeugd, gezondheid en kracht. Zij zullen het volk van de Heer zijn op de dag van zijn heilige luister.

"Gij zult de goddelozen vertreden, want tot stof zullen zij zijn onder uw voetzolen op de dag die Ik bereiden zal, zegt de Here der heerscharen" (vs. 3). De getrouwen zullen ook de uitvoerders zijn van de wraak des Heren over hun onderdrukkers, zoals we eveneens in Zacharia en op andere Schriftplaatsen zien. Dit alles slaat natuurlijk op het joodse overblijfsel, maar niet minder waar is, dat de verheerlijkte heiligen de Zoon des mensen volgen zullen, als Hij uit de hemel zal komen om gericht te oefenen (Openb. 19:11-16).

De waarde van Gods Woord

"Gedenkt de wet van Mozes, mijn knecht, die Ik hem op Horeb geboden heb voor gans Israël, inzettingen en verordeningen" (vs. 4). Aan het eind leidde de profeet de gedachten van het volk terug tot het onveranderlijke woord dat God door Mozes had bekend gemaakt. Is het niet opmerkelijk, dat het Oude Testament eindigt met Israël er aan te herinneren dat het Woord zijn enige behoud is? Het is nuttig dit Woord ook in onze dagen te verkondigen. En dat te meer omdat er nu geen sprake meer is van de wet, maar van de genade. Als de mens het woord der genade niet bedenkt, is hij niet te verontschuldigen. Wat ons, gelovigen, betreft, laten wij het Woord van God als een kostbare schat bewaren, in zijn geheel, zoals God het ons gegeven heeft. Satan ontrukkt het aan de godsdienstige wereld stuk voor stuk. De dag zal komen, dat zijn handen hun niets meer daarvan zal laten overhouden. Laten wij ons vasthouden aan wat we van het begin af gehoord hebben: het geloof eens aan de heiligen overgeleverd. Laten we ons

daarop opbouwen en ons geen jota laten ontroven. Het Woord zij onze gids, naar de woorden van, de apostel: "En nu draag ik u op aan God en aan het woord van zijn genade, die machtig is op te bouwen en het erfdeel te geven onder alle geheiligden" (Hand. 20:32). Laten we dikwijls Psalm 119 overdenken, die ons het Woord voorstelt als de schuilplaats, als de bemoediging, de gids van de getrouwe, als een steun te midden van het steeds groeiende verval Gods Woord is "de waarheid", wanneer al het andere leugen is. Het doet ons Christus kennen, zijn gezegende persoon, zijn werk met al de heerlijke gevolgen el van.

De vreze des Heren wordt zoals we gezien hebben, gekenmerkt door de gehechtheid aan zijn Woord. "Zij hebben Uw woord bewaard", zei de Heer Jezus tot de Vader, toen Hij over zijn geliefde discipelen sprak (Joh. 17:6).

Aankondiging van de komst van Elia

"Zie, Ik zend u de profeet Elia, voordat de grote en geduchte dag des Heren komt" (vs. 5). Hier wordt niet gesproken van Johannes de dooper, zoals in het begin van hoofdstuk 3. *Indien* het volk had willen aannemen wat Jezus tegen hun zei, was Johannes de Elia geweest die komen zou (Matth. 11:14; Mark. 9:11-13), en de Heer der heerlijkheid zou dan zijn koninkrijk opgericht hebben. Maar Johannes de dooper is verworpen, evenals zijn Meester, van wie hij de voorloper was. Zo bleef er nu voortaan voor het volk niet anders over dan "de grote en geduchte dag des Heren". Maar de genade van God kondigde door de profeet de zending van een andere Elia aan, die voor de Here een nieuw volk bijeenvergaderen zal. Als Johannes de dooper aangenomen was, zou de zending van deze tweede Elia niet nodig geweest zijn. Nu hij echter als gevolg van de ontrouw van het volk niet aangenomen is, zal Elia wederkomen om de komst des Heren ten oor:deel aan te kondigen met: "zijn wan in zijn hand om zijn dorsvloer door en

door te zuiveren" (Matth. 3:12). In de Openbaring 11:4-6 heeft één van de twee getuigen het karakter van Elia, en de andere dat van Mozes. Wat mij betreft denk ik niet aan een persoonlijke verschijning van Elia, die eens zonder te sterven in de hemel werd opgenomen. Ik geloof dat hij in geestelijke zin terugkomt, d.w.z. dat een man hem zal vertegenwoordigen in de kracht van de Heilige Geest. "Hij zal het hart der vaders terugvoeren tot de kinderen en het hart der kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet kome en het land treffe met de ban" (vs. 6). De dienst van deze nieuwe Elia zal tot gevolg hebben, dat in Israël de door God verordende betrekkingen weer hersteld worden op de voet zoals zij altijd bewaard hadden moeten blijven. De liefde aan kinderen verschuldigd, de gehoorzaamheid verschuldigd tegenover de ouders, zullen opnieuw gevonden worden, en zo zal de vloek van het land Israël worden afgewend.

Laten we bij het beëindigen van onze beschouwing met de grootste zorg deze gedachte bewaren, dat het boek van Maleachi tot onze harten en gewetens spreekt, om ons op te wekken de Heer te vrezen, aan Hem te denken, Hem te verwachten door over Hem met elkaar te spreken, en zijn Woord trouw te bewaren!

Ieder ogenblik kan onze Heiland, de blinkende Morgenster, verschijnen om ons tot Zich in de heerlijkheid op te nemen!